

**Figyelem!**

**Finanszírozza elő a Kárpátinfót!**

**Index 08776**

**Legyen Ön is a partnerünk!**

2. oldal	Hagyományápolás Badalóban	3. oldal	Kuleba az ASEAN támogatását kérte	4. oldal	A reménység könyve	5. oldal	Kárpátalja kicsit mindenben más	8. oldal	Számvetés és szüret
----------	------------------------------	----------	--------------------------------------	----------	-----------------------	----------	------------------------------------	----------	------------------------

## Ajándékozz újságot vagy -előfizetést!



**A** XXI. század embe-  
re az internet vilá-  
gában oly sok helyről  
tud tájékozódni a nagy-  
világban, a környeze-  
tében zajló események-  
ről! Viszont az idősek,  
akiknek erre nincs le-  
hetőségük, vagy nehe-  
zen igazodnak el a vi-  
lághálón, akik megszok-  
ták, hogy nyomtatott új-  
ságot olvasnak, ám eb-

ben a nehéz helyzetben  
kénytelenek voltak le-  
mondani róla. Gondol-  
junk rájuk! Lépjük meg  
nagyzüleinket, idősebb  
rokonainkat, a szomszéd  
nénit vagy bácsit egy-egy  
újsággal, például  
Kárpátinfoval, vagy  
Kárpátinfo-előfizetéssel!  
Az ő örömeink minket is  
boldoggá tesz majd. Próbá-  
ljuk ki!

## „Aki libát nem eszik, egész évben éhezik”



**A** néphagyományok  
megismerése, ápo-  
lása minden korosz-  
tály számára fontos. Ez  
a megismerési folyamat  
sok-sok örömforrást je-

lent a játékban, a mesék,  
a mondókák átélésében  
és a kézműves alkotások  
megjelenítésében.

Folytatás az 5. oldalon

## Alapvető cél a legkiszolgál- tatottabbak megsegítése

*Magyar Levente beregszászi látogatásán*



**A** helyi tudósítá-  
sokból, az ott kö-  
zölt megrázó kép-  
sorokból mindenki lát-  
hatja, hogy az orosz ag-  
resszor energiaellátá-  
si rendszerünk tönkre-  
tételével mindenképpen  
azt szeretné elérni, hogy

Ukrajnában humanitári-  
us katasztrófa következ-  
ze be, tájékoztatta Beregszáz-  
szon Viktor Mikita, Kár-  
pátalja kormányzója Ma-  
gyar Leventét, a Külgaz-  
dasági és Külügyminisz-  
térium államtitkárát. Az  
Ökumenikus Segélyszer-

vezet beregszászi irodá-  
jában megtartott megbe-  
szélésen az is elhangzott,  
hogy az ország belső me-  
gyéiből Kárpátaljára ér-  
kezett mintegy 350 ezer  
menekült ellátása jelen-  
tősen megterheli a térség  
infrastruktúráját. Többek

között a jelenlegi hely-  
zetben nem könnyű a  
magnövekedett gyerek-  
létszám óvodai elhelye-  
zését, illetve az iskolás-  
korúak oktatását meg-  
felelőképpen biztosítani.

Folytatás a 3. oldalon

## Kárpátaljai újságíró részesült magas rangú elismerésben



*III. Kárpát-medencei Médiatalálkozó Visegrádon*

**J**ó ideje már a min-  
dennapok során is megtapasztaljuk,  
hogy a világnak a több  
mint két éven át tar-  
tó pandémia időszak-  
nál is nagyobb kihí-  
vásokkal kell szembe-  
néznie az immár kil-  
encedik hónapja tar-  
tó orosz-ukrán fegy-  
veres konfliktus miatt.  
Miközben a földgolyón  
gyors ütemben átren-  
deződik az egész gaz-  
dasági tér, nem csitul-  
nak az ideológiai, vi-  
lágnézeti harcok első-  
sorban a globalista, il-  
letve a nemzeti-konzer-  
vatív erők között. Ilyen  
feszült helyzetben csak  
akkor lehetünk sike-  
resek, ha az egész ma-  
gyar glóbusz összefog  
tájékoztodik a kialakult  
helyzetről, közös meg-  
oldásokat keres.

Folytatás a 3. oldalon

## Kellene egy kis mellékes?



A Kárpátinfo hetilap  
**lapterjesztőket**  
keres!

Mob.: +380 (66) 285 0 283  
E-mail: karpatinfo.hetilap@gmail.com

Hagyománypolás Badalóban

## Megérett, megérett...!

Már alighanem túl is érett az ideai szőlő, de mindenesetre Badalóban november 13-án, vasárnap tartották meg a Petőfi Sándor Kulturális Központban a helyi gyerekek fellépése révén emlékezetesre sikeredett szüreti mulatságot!

Volt itt minden: alkalomhoz illő vers, énekszó, vidámság és persze legfőképpen tánc, tánc, tánc!

A színes előadássorozat végén a főszereplőknek szeretetvendégség volt a jutalmuk.

(jakab)



## Ukrajna minden tárgyalást elutasít Oroszországgal, amíg a megszálló csapatok a területén vannak

Ukrajna folytatja a harcot, és nem fogad el semmilyen tárgyalást az Oroszországi Föderációval mindaddig, amíg a megszálló csapatok a területén tartózkodnak – közölte hétfőn Valerij Zaluzsnij, az ukrán fegyveres erők főparancsnoka a Telegram-csatornáján, számolt be az rbc.ua hírportál.

A jelentés szerint Zaluzsnij jelezte, hogy telefonbeszélgetést folytatott Mark Milley tábornokkal, az amerikai vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnökével, és megköszönte az Egyesült Államok Ukrajnának nyújtott segítségét. „Biztosítottam, hogy addig harcolunk, amíg bírjuk erővel. Célunk, hogy az összes ukrán földet felszabadítsuk az orosz meg-

szállás alól. Ezen az úton semmiképp nem állunk meg.”

Mint a főparancsnok hangsúlyozta: az ukrán hadsereg nem fogad el semmilyen tárgyalást, megállapodást vagy kompromisszumot. „A tárgyalások egyetlen feltétele, hogy Oroszországnak el kell hagynia minden elfoglalt területet” – húzta alá Valerij Zaluzsnij. Hozzátette, hogy jelentett amerikai kollégájának a hadműveleti helyzetről és az ukrán hadsereg kiemelt igényeiről.

A hírportál emlékeztetett arra, hogy korábban Milley kijelentette, hogy Herszon felszabadítása után „lehetőségek ablaka” nyílt meg az Ukrajna és Oroszország közötti tárgyalások előtt.

rbc.ua/karpat.in.ua

## Felrobbanhat a világ, ha a Nyugat beszünteti a fegyverek szállítását Ukrajnának

A nyugati országoknak súlyos következményekkel kell számolniuk, ha leállítják a fegyverszállítást Ukrajnának válaszul arra, hogy Kijev nem hajlandó tárgyalni Oroszországgal – jelentette ki hétfőn Olekszij Danilov, a Nemzetbiztonsági és Védelmi Tanács (RNBO) titkára egy televíziós műsorban, számolt be az rbc.ua hírportál.

A tudósítás szerint az RNBO-titkár az ukrán televízió non-stop háborús adásának nyilatkozva kifejtette: „A közéletben és információterben minden ismertté válik. Kijelenthetem, hogy amikor 2008-ban megtagadták tőlünk a NATO-csatlakozási útitervet, akkoriban más információs tér volt,

nem léteztek mai létező közösségi hálózatok.” Olekszij Danilov hozzátette: „ha abbahagyják a fegyverekkel való ellátásunkat, higgyék el, felrobbanhat a világ. Akkor mit tesznek a demokráciáról és szabad világról hadoválók, hova mennek? Elég veszélyes dolog abbahagyni a támogatásunkat.”

A hírportál emlékeztetett arra, hogy Volodimir Zelenszkij elnök korábban rendeletbe foglalta az RNBO döntését a Putyinnal folytatott tárgyalások betiltásáról. Oleg Nyikolenko, a Külügyminisztérium szóvivője szerint Oroszország nem volt hajlandó elfogadni Ukrajnától a tárgyalások megkezdéséhez szükséges előzetes feltételeket.

rbc.ua/karpat.in.ua

## Több százmillió hrvnyával támogatja az infrastruktúra helyreállítását a Kyivstar

A legnagyobb ukrán távközlési szolgáltató, a Kyivstar átutalta az első részletét annak a 300 millió hrvnyás vállalásának, amellyel az ország infrastruktúrájának helyreállítását támogatják – közölte a Economicsna Pravda.

150 millió hrvnya már meg is érkezett a United-24 általi adománygyűjtő platform különszámlájára. Olekszandr Komarov, a Kyivstar elnöke elmondta, támogatják az ország törekvését az infrastruktúra helyre-

állítására, és készek megbízható partnerek és befektetők lenni ebben a projektben.

Elmondása szerint 2022 februárja óta a Kyivstar mérnökei több mint hétezer esetben végeztek javítási munkálatokat a hálózat bázisállomásain, és csaknem 180 000 vészhelyzetet szüntettek meg. Éppen ezért Ukrajnának nagyvállalatok segítségére van szüksége a kommunikációs infrastruktúra támogatásához – tette hozzá.

MTI

Kárpátalján találkozott Magyar Levente és Musztafa Najem

## A magyar–ukrán határszakasz fejlesztésének lehetőségeiről tárgyaltak

Az első magyar–ukrán autópálya-kapcsolat megépítéséről, új határátkelő megnyitására és a határforgalmat érintő infrastrukturális beruházásokról egyeztetett Magyar Levente, a Külügyminisztérium (KKM) parlamenti államtitkára Musztafa Najem ukrán infrastrukturális miniszterhelyetttel pénteken a Beregsurány–Asztély határátkelőhelyen.

A megbeszélést követően Magyar Levente újságíróknak elmondta: mindkét fél régi törekvése, hogy átjárhatóbbá tegyék a magyar–ukrán határszakaszt a személy- és az áruforgalom számára, de az utóbbi tíz évben tárgyalt számos javaslat közül nagyon keveset sikerült közösen megvalósítani. „Azt látom, hogy ma van egy igazi, őszinte szándék az ukrán fél részéről, hogy felgyorsítsa ennek a programnak végrehajtását” – összegezte tapasztalatait az államtitkár, megjegyezve, ezt a szándékot Magyarország üdvözlöi és mindenben hozzájárul az infrastrukturális beruházások megvalósításához.

A részletekről szólva Magyar Levente legfontosabb feladatnak Ukrajna és Magyarország első autópálya-kapcsolatának kiépítését nevezte. Ehhez a határ magyar oldalán néhány tíz kilométer autópályát kell megépíteni, ukrán oldalon a Beregszászt elkerülő útszakasz megvalósítása a prioritás, a beruházások finanszírozásához pedig Brüsszel segítségét kérik a felek – tette hozzá.

Magyar Levente további közös feladatként jelölte meg egy új Tisza-híd megépítését Záhonyon, illetve a Nagyhódos és a kárpátaljai Nagypalád közötti határátkelőhely megnyitását; előbbi beruházás tervezéséhez és megvalósításához szintén Brüsszel anyagi támogatását szeretné elérni a magyar és az ukrán fél. Mint elmondta, a nagyhódosi,

már megépített határátkelő üzembe helyezése fontos regionális és országos érdek, ebben is nagy nyitottságot mutatott az ukrán fél. „Hozzá tudunk járulni az ukrán ol-



dali munkákhoz, akkor ezt készek vagyunk megtenni” – mondta Magyar Levente.

Az államtitkár kitért arra, hogy a megbeszéléseken érintették a vasúti gabonaszállítás kérdését, szavai szerint a nagyobb mennyiségű terményszállításához és annak magyar oldali fogadásához további technikai egyeztetésekre lesz szükség a felek között. Egyértelmű magyar szándék, hogy ebben is segítsük Ukrajnát, készek vagyunk szintén anyagi forrást irányítani erre a területre – fogalmazott Magyar Levente.

Musztafa Najem kiemelte, hogy a találkozón a beregszászi elkerülő út megépítésének, a

Beregsurány–Asztély határátkelő ukrán oldali fejlesztésének, illetve a nagyhódosi határátkelő megnyitásának kérdéseit is megvitatták. Az ukrán politikus reményét fejezte ki, hogy még ebben az évben pont kerülhet az új átkelő megnyitásának ügyére. „Elkészültek az ehhez szükséges számítások, hálás vagyok magyar partnereinknek, hogy készen állnak megfinanszírozni a

nyitáshoz szükséges ukrán oldali fejlesztéseket” – fogalmazott a miniszterhelyettes.

Keresik a lehetőséget az asztélyi határátkelőn egy olyan „ideiglenes megoldásra”, amely segítene tehermentesíteni a többi ukrán–magyar átkelő forgalmát – közölte. Musztafa Najem megerősítette, hogy a beruházások elkészülése ügyében az ukrán kormány a magyar féllel közösen fog fellépni az Európai Unióval, az asztélyi határátkelőhely nagyobb felújításához szükséges finanszírozásról pedig közös beadványt juttatnak majd el Brüsszelbe.

MTI

## Lengyelország Ukrajnában fogja segíteni a menekültek hazatérését

Lengyelország módosítja az ukrán menekültekkel kapcsolatos stratégiáját, Ukrajnában kíván megfelelő körülményeket teremteni 20 ezer fős modulházak telepítésével a háború elől elmenekültek hazatéréséhez – számolt be hétfőn az rbc.ua hírportál a Rzeczpospolita című lengyel lapra hivatkozva.

A lengyel újság szerint a varsói kormány az ukrán hatóságokkal együttműködve módosítja a háború elől menekült ukránokkal kapcsolatos stratégiáját, Ukrajna határain belül nyújt nekik humanitárius támogatást. Lengyelország konténervárosok építésével Ukrajnában segít megállítani az Európába irányuló következő menekülthullámot.

Mint a lengyel kiadvány emlékeztetett rá, a háború kezdete óta eltelt kilenc hónap alatt több mint 7,6 millió ukrán lépett át a lengyel határt, és 5,8 millió hagyta el Lengyelországot. A lengyel határőrség szerint a határforgalmat az ukránok alkotják, akik rokonokat látogatnak meg Lengyelországban vagy vásárolni utaznak.

Az ENSZ azonban arra figyelmeztet, hogy a tél újabb ukrán migrációs hullámot válthat ki.

Az európai országok nem állnak készen erre, és Ukrajna sem akarja elveszíteni a fiatal, gyermekes családokat, akik esetleg nem térnek vissza – jegyezte meg a lengyel lap. „Ukrajna tisztában van a hatalmas népesséگیáramlással és a felmerülő demográfiai problémákkal. Már eddig is kiszámolták, hogy ha a lakosság továbbra is tömegesen hagyja el Ukrajnát, 2030-ban körülbelül 35 millióan lesznek” – figyelmeztetett Petr Dlugos professzor a krakói egyetemről. Elmondása szerint Ukrajnában különféle stratégiák és megoldások születnek az elnéptelenedés és a további elvándorlás megakadályozására. Lengyelország Ukrajna barátjaként nem próbál minél több munkaerőt magához vonzani, hanem olyan körülményeket teremt az ukránok számára, hogy hazatérhessenek és újjáépíthessék az országukat – tette hozzá.

Pavel Šefernaker, az ukrán háborús menekültekért felelős lengyel kormányfőhatalmazott szerint az ukrán kormány mindent megtesz annak érdekében, hogy az ukránok otthon maradjanak, bár Lengyelország különféle forgatókönyvekre készül a télen. „Persze előfordulhat más helyzet is, mert a téllal, valamint a háború dinamikájával kapcsolatos fejlemények oda vezethetnek, hogy többen fognak

hozzánk jönni. Készülünk fel egy ilyen fordulatra. A következő héten a vajda videokonferenciákat tart a helyi hatóságokkal, hogy frissítse az információkat azokról a helyekről, amelyeket menekültáradat esetén igénybe lehetne venni. Véleményünk szerint azonban ilyen forgatókönyv nem fog bekövetkezni” – fejezte ki reményét a kormányfő megbízott.

Jelenleg a lengyel kormány modulházakat épít Ukrajnában az ukrán hatóságokkal egyeztetve. A 20 000 belső menekült számára kialakított lakókomplexumok összecusukható konténerok, amelyek könnyen szállíthatók és telepíthetők. Az első konténervárost Lembergben nyitották meg. Eddig 19 hasonló központ épült Lemberg, Kijev és Csernyihiv megyékben. További 8 konténerváros épül Kijev környékén.

A modulházak külön-külön telepíthetők vagy egy helyre összehozhatók. Minden szoba bútorozott. A központ területén felszerelt WC-k, raktárak, orvosi rendelő és étkezde is található. Lengyelország már mintegy 5,5 milliárd zlotyot költött az Ukrajnából érkező menekültek megsegítésére, beleértve a lakhatást, az ellátást és az étellemezést.

rbc.ua/karpat.in.ua

Magyar Levente beregszászi látogatásán

## Alapvető cél a legkiszolgáltatottabbak megsegítése

Elejét lásd az 1. oldalon

Óriási gondokkal küzdenek az ország egyetemei, főiskolái, hisz az intézményeknek helyet adó épületek közül sok a rakétatámadások következtében elpusztult, mondta el a találkozón jelen levő Julia Hrisina, az ukrán parlament oktatási bizottságának alelnöke. Ukrajna újjáépítésében Európa szinte valamennyi országa szerepet vállal, ám

rúsítottak. Ez Kárpátalján az első olyan modern gyermeklétesítmény, amely már a tervezéskor úgy lett kialakítva, hogy háborús körülmények között is tudjon működni. Az intézmény 45-60 gyerek foglalkoztatására alkalmas. Az óvoda – amelyet a tervek szerint december elsején vehetnek birtokukba a kicsinyek – ünnepélyes átadását követően a tárgyaló felek megtekintették a létesítmény szomszédságában épülő anyaotthont, ahová a tervek



az egy olyan grandiózus feladat, amely néhány hónapon belül semmiképpen nem valósítható meg. Éppen ezért nagy jelentőséggel bír az a magyarországi segítség, amelynek már most kézzelfogható eredményei vannak. Ilyen Beregszászon a Bogdan Hmelnickij utcán található, az egykori 19-es számú óvodának helyet adó épület, amelyet nemrég 350 millió forintos magyarországi támogatással korsze-

szintre főként azokat az édesanyákat helyezik majd el, akiknek a férfjük a fronton harcol.

A bejárást követő sajtótájékoztatót Viktor Mikita köszönetet mondott azért a sokrétű és széleskörű támogatásért, amelyben Magyarország kormánya a Kárpátalján élőket részesíti: ezek nemzetiségtől függetlenül elérnek valamennyi célcsoportot. A megye első embere felhívta a figyelmet arra, hogy a tartós hidegek beköszönté-

vel újabb menekülthullámra kell számítani, az otthonaikat elhagyni kényszerülő ezrek közül valószínűleg sokan nem tartózkodnak majd hosszú ideig a megyében, hanem néhány nap elteltével tovább indulnak valamelyik EU-s ország felé. Így a magyar-ukrán határon való zökkenőmentes átjutásuk, tájékoztatásuk, ellátásuk és utaztatásuk megszervezése ismét csak a magyar oldalon működő kormányzati szervek és civil szervezetek önkénteseinek segítségével valósul majd meg. Ahogy történik mindez mostanáig, valamennyi érintett nagy megelégedésére.

Magyar Levente arról tájékoztatta a média jelen lévő képviselőit, hogy a Magyarországról érkező támogatás – mint ahogy korábban is így történt – nem korlátozódik Kárpátaljára. Például több Kijev környéki településen vállalták néhány oktatási, illetve szociális intézmény felújítását. A magyar fél továbbra is szerepet vállal a harcokban megsebesült ukrán katonák, valamint a rakétatámadásokban sérülést szenvedett gyerekek gyógykezelésében. Az államtitkár beszélt az oktatás fontosságáról, arról, hogy készen állnak néhány nagy múltú ukrain egyetem támogatására, akár úgy, hogy itt helyben segítenek a lerombolt infrastruktúra helyreállításában, akár oly módon, hogy a működésükhöz meghatározott időre helyet biztosítanak Magyarországon.

Az államtitkár örömmel nyugtázta, hogy legutóbbi látogatása óta számos közös projekt valósult meg, ám munka a továbbiakban is akad bőven. Fontos lenne, hogy a magyar-ukrán határszakaszon bővítsék mind a vasúti, mind a közúti teherforgalmat, s ugyancsak aktuálissá vált egy-két határátkelő megnyitása.

Eszenyi Gábor

## Kuleba a gabonamegállapodás meghosszabbításához kért támogatást az ASEAN-tól

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter arra kérte a Délkelet-ázsiai Országok Szövetségét (ASEAN), hogy szólítsa fel Oroszországot az egy hét múlva lejáró gabonamegállapodás meghosszabbítására.

„Felkérem az ASEAN minden tagját, hogy tegyenek meg minden lehetséges intézkedést annak megakadályozására, hogy Oroszország az 'Éhezők viadalát' játszassa a világgal” – fogalmazott Kuleba szombaton a kambodzsai fővárosban, Phnompenben újságíróknak tett nyilatkozatában.

Kuleba hangsúlyozta: nem elég rávenni az oroszokat a megállapodás meghosszabbítására, hanem arról is gondoskodni kell, hogy ne késleltethessék indokolatlanul a szállítóhajók forgalmát. „Nem elég Oroszországot a fedélzeten tartani. Fontos azt is biztosítani, hogy az orosz ellenőrök, akik részt vesznek ebben a programban, jóhiszeműen járjanak el, és indokolatlan késedelmek nélkül ellenőrizzék a hajókat” – mondta, hozzátéve, hogy afrikai és ázsiai országok szenvednek emiatt a gyakorlat miatt.

Az ukrán gabona exportjáról

szóló, határozott idejű megállapodás júliusban jött létre az ENSZ és Törökország közvetítésével, és november 19-én jár le. Moszkva októberben több napra egyoldalúan felfüggesztette a megállapodást, legutóbb pedig elutasította az ukrán gabona Fekete-tengeren keresztüli exportjára vonatkozó megállapodás automatikus meghosszabbítását.

Az ENSZ szerint a megállapodás keretében több mint 10 millió tonna gabonát és egyéb élelmiszert exportáltak már Ukrajnából. A szervezet figyelmeztetett is egyúttal, hogy az orosz háború súlyosbítja a globális élelmiszerhiányt, és több tízmillió embert tesz ki ezzel az éhínség kockázatának. Kuleba aznap nyilatkozott, amikor Joe Biden amerikai elnök megérkezett a tárgyalásokra. Szergej Lavrov orosz külügyminiszter is részt vesz az ASEAN kambodzsai csúcstalálkozóján. Kuleba megjegyezte, hogy Lavrov nem kezdeményezett személyes találkozót vele a csúcstalálkozó során.

Ukrajna első alkalommal vesz részt az ASEAN-csúcstalálkozáson és ennek kibővített programján, a kelet-ázsiai csúcserkeztelen. A helyi média azonban arról számolt be, hogy a tagok kö-

zött nem jött létre megállapodás Volodimir Zelenszkij ukrán elnök videokonferenciás felszólalásának az engedélyezéséről.

A kereskedelmi kapcsolatok elmélyítése és az élelmiszer-biztonság megteremtése érdekében „minden lehetőséget meg fogunk vizsgálni és ki fogunk aknázni az ASEAN-országokkal” – jelentette ki Kuleba. Hozzátette, hogy megbeszéléseket folytatott több délkelet-ázsiai vezetővel Ukrajna támogatásának a lehetőségeiről is. Az egyeztetéseken kifejtette, hogy a semlegesség deklarálása és Oroszország el nem ítélése ellentétes lenne az érdekeikkel. „A legrosszabb dolog, amit egy ország tehet, hogy nem tesz semmit” – fogalmazott.

A találkozó alkalmával az ukrán külügyminiszter jelképes békeszerződést írt alá a blokkal. Az együttesen 700 milliós ASEAN-t Kambodzsa, a Fülöp-szigetek, Malajzia, Indonézia, Laosz, Szingapúr, Thaiföld, Vietnam, Brunei és Mianmar alkotja, bár Mianmar vezetői nem kaptak meghívást a mostani találkozóra, mert az országot 2021 februárja óta a hadsereg irányítja véres kézzel.

hirado.hu

II. Kárpát-medencei Médiatalálkozó Visegrádon

## Kárpátaljai újságíró részesült magas rangú elismerésben

Elejét lásd az 1. oldalon

Nem véletlen, hogy néhány héttel a Magyar Diaszpóra Tanács, valamint a Magyar Állandó Értekezlet megtartása előtt Visegrádon sor került a II. Kárpát-medencei Médiatalálkozóra, amelyen a közel kétszáz résztvevő azt vitatta meg, hogy mit hozhat a jövő és mit kell tenni az új helyzetben annak érdekében, hogy fennmaradjunk és sikeresek legyünk. A fórumon a kárpátaljai magyar médiát húszan képviselték.

Az utóbbi időben jelentős változások zajlanak a médiaterben, mutatott rá Toót-Holló Tamás, a Magyar Nemzeti Médiaszövetség elnöke, hisz a nyom-

lvetve közös értékeink megélését.

Gulyás Gergely, a Miniszterelnökséget vezető államtitkár előadásában arról szólt, hogy a Kárpát-medencei magyarság jövője szempontjából alapvető fontossággal bír, hogy valamennyi nemzeti tagjai hiteles és pontos tájékoztatáshoz jussanak anyanyelvükön mind a helyi ügyek, mind a magyar nemzet közös nagy projektjeit illetően. Éppen ezért lényeges a külhoni magyar média támogatása, ugyanakkor nagyon fontos, hogy a médiát gazdasági alapon működtessük, hisz a teljesítmény elvének betartása ezen a téren sem kerülhető meg.

„Élj érdekes időket” – így hangzik a kínai mondás, me-



tott újságok léte már-már megkérdőjeleződik. Ugyanakkor tisztában kell lenni azzal, hogy a hagyományos újságok előfizetői egyben a leghűségesebb olvasótábort képezik, már csak emiatt sem lenne szabad őket elveszíteni, ezért minden téren új hozzáállásra van szükség.

Az utóbbi bő évtizedben a közös erőfeszítéseknek köszönhetően egységes Kárpát-medencei médiater jött létre, így a régió különböző részeiben élő magyarok, akárcsak azok, akiket a világ más tájaira vetett a sors, naprakész információkhoz juthatnak a bennünket érintő témák kapcsán, hangsúlyozta Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség

lyet Szili Katalin miniszterelnöki megbízott idézett. Ezzel kapcsolatban a mai nemzedékek nem panaszkodhatnak, hisz valamennyiünknek számos kihívással kell szembenéznie. Ne legyenek illúzióink, kényelmes helyzetünk a továbbiakban sem lesz. Ám a nemzetben gondolkodó politikusoknak és újságíróknak továbbra is hatékony eszközök állnak rendelkezésükre, ez pedig a hitelesség és az elkötelezettség.

A találkozó során számos pódiumbeszélgetésre került sor. Ezek nyomán átfogó képet kaptunk a Kárpát-medence különböző tájegységein működő magyar nyelvű újságok, hírportá-



lók, televíziók és rádiók helyzetéről, műsorpolitikájáról. A találkozó végén átadták a Magyar Nemzeti Médiaszövetség által első alkalommal odaítélt Kosztolányi-díjat. Ebben Dunda György, a Kárpát Igaz Szó lapigazgatója részesült. Mint a díjátadást követően a kitüntetett fogalmazott: igazából ez a díj a kárpátaljai újságírók mostani helyzetállításának a rangos elismerése.

Kovács Elemér



## Ne ítéld meg, szeress!

„Ne ítéld meg, hogy ne ítéld meg! Mert amilyen ítélettel ítélsz, olyannal ítéltetted, és amilyen mértékkel mérted, néktek is olyannal mérnek!” (Máté 7, 1–2)

Nagyon sok bölcsesség kell a helyes ítélettelhez. Könnyen ítélnék az első látás, benyomás, érzés, információ után. Van, amikor beválik a megítélésünk, de van, amikor nagy meglepetést, pozitív vagy negatív irányú csalódást okozhat az elhamarkodott ítéletünk.

Csak a napokban hallottam egy kedves lelkészről az alábbi példát. New York város egyik földalattijában történt. Egy állomáson felszállt a földalattira egy férfi két kisgyermekkel. A férfi helyet foglalt, magába zárkozva, vagy inkább közömbösen, bémán gubbasztva ült. A két kisfiú verekedett, egymást cibálták, a reggeli híreket olvasó utasok újságait megtépták, ráléptek a cipőjükre, hangoskodtak, püföltek egymást. Az utasok kezdtek morgolódni, haragosan néztek a két fegyelmezetlen kis legényre. Egy nagyobb dulakodás után az egyik utas megkérdezte a velük utazó férfit, aki talán az édesapjuk: „Nem tudná ezeket a gyerekeket egy kicsit megfegyelmezni, maga nem tud hatni rájuk, hogy legalább az idegen emberek társaságában jól viselkedjenek?”

A férfi lassan felemelte a fejét, sápadt arcán könnyek peregtek és halkán csak ennyit mondott: „De, igen, tudok hatni rájuk, de most jövünk a kórházból, egy órával ezelőtt meghalt a feleségem, az ő édesanyjuk. Szenvednek, azért ilyenek, mert az édesanyjuk halála hat rájuk.”

A földalatti vonat fülkéjében csend lett. Néma nagy csend, az emberek lélegzete megállt... Minden arcon megjelent a szánalom. A kérdező utas csak ennyit mondott: „Sajnálom, nagyon sajnálom, miben segíthetnek?” Az eddig néma, haragos tekintetű emberek kérdően néztek egymásra, s az apára, aki gyászában, tragikus fájdalomában nem akarta szabályozni, fegyelmezni szenvedő árva gyermekeit, hogy az utasok jól érezzék magukat. Szenvedett és szenvedtek a kicsik is. Egymás után felálltak az emberek és ajánlották segítségüket, és részvétüket fejezték ki.

Csak ennyi... Egy órája halt meg a felesége a közeli kórházban... Nem volt ő közömbös, a kicsik sem voltak rosszak, csak szenvedtek, mint ahogyan egy kicsiny árva gyermek szíve szenvedhet.

Mennyire kell vigyázni az ítéletgésünkkel! Ezek a gyermekek nem az utasokat akarták

bosszantani, nem akartak kellemetlenséget másoknak, ő, de-hogy! Ezt a megmagyarázhatatlan nagy fájdalmat akarták kifejezni, valamit visszaadni belőle... De kinek? Édesanyjuk most halt meg, édesapjukkal nem tudnak beszélni, mert szenved, talán ő is pánikban van... Így hát hadakoznak, viaskodnak mindenkiel, egymással és a világgal! Még nagyon friss az élmény, még nagyon közel van hozzájuk édesanyjuk szeretete, emléke, simogató keze... S most, amikor már nem dobog értük ez a szerető anyai szív, most már mindenek vége!

Megmagyarázhatatlan ez az állapot. Nem is kérnek magyarázatot senkitől, mert aki fontos volt eddig, a feleség, a kedves édesanya, mostantól nincs többé.

Mi minden rejtezik egy közömbösnek tűnő arc mögött! Mennyi fájdalom szorítja ököibe a verekedő gyermek kezét! Ki érti ezt, ki ismeri a szív indulatát, titkait? Egyedül a szívet vizsgáló Isten. Elítélhetem-e az embereket a látszat, vagy viselkedés alapján? Mily könnyen ítélnék akkor, ha a mi mértékrendszerünkbe nem fér be az elítél!

Milyen jó lenne megtanulni úgy szemlélni az embereket, ahogyan Jézus látta! Ő szánta őket, könyörületre indult, segítőkész volt. Hatalma volt a halál, a betegség felett, de hatalmát, erejét soha nem használta önmaga védelmére, bosszúállásra, erejének mutogatására. Segített, mert szerette a szenvedő embert.

Tanuljunk szeretni és türelmesen elviselni embertársainkat! Adjon Isten Szentlelke bölcsességet és látást, hogy vegyük észre a szenvedőket és segítségünk ott, ahol lehet!

*Nem értem még önmagam sem sokszor, hogyan értem meg a másik ember lelkének állapotát, érzését! Istenem, segíts, hogy érzékeny legyek mások iránt! Ne legyen közömbös a kisírt szem, a lankadt kéz, a szomorú vagy keserű arc láttán. Vegyem észre a szenvedőt. Tudjak szeretni olyan embereket is, akik nem engedik, hogy szeressék. Tudjak gyöngéden lehajolni a gyermekekhez, betegekhez és azokhoz, akik az útfélen ténferegnek. Uram, Te nem vetted meg senkit, mindenkét elfogadtál. Add nekem Lelked érzékenységet, gyöngédséget! Szolgálni akarok, Uram, azzal és abból, amit Tőled kapok. Őrizd meg az ítéletgésedtől, bíráltságoktól. Áldott a Te neved, örökkön örökké. Amen!*

(Morzsák 4., 2006)

**Dr. Tapolyainé Bartha Gizella**

Könyvbemutató a Rákóczi Főiskolán: Kárpátalja magyar szemmel – ukránul

## A reménység könyve

A Kárpátalja magyar szemmel ukrán nyelvű turisztikai kiadványt akár a reménység könyvének is nevezhetnénk, hisz annak a lapjait forgatva az a jámbor óhaj fogalmazódik meg bennünk, hogy legyen már vége ennek a több mint nyolc hónapja tartó vérontásnak, s a megye az otthonaikat kényszerűségből elhagyók helyett újra fogadni tudja a turisták százazreit, hangzott el a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tartott könyvbemutató. Mert ez a vidék igencsak sokszínű mind az ember alkotta vonzerők – ide tartoznak az épített és kulturális örökség kiemelkedő alkotásai –, mind a természeti látnivalók tekintetében.

Az ukrán nyelvű kiadvány igazi hiánypótló mű, hangsúlyozta Tarpai József, a kötet összeállítója és szerkesztője, hisz ilyen átfogó, részletgazdag és hiteles forrás mostanáig nem állt az ukrán kollégák rendelkezésére. Hangsúlyoznám a hitelességet, mondta a Kárpátaljai Magyar Turisztika Tanács (KMTT) alelnöke, hisz a pontos, tényekkel alátámasztott információra talán sohasem volt akkora szükség, mint manapság. Beszámolt róla, hogy a könyv eladásából eddig befolyt közel 30 ezer hrvnyát a fronton harcolók ellátására ajánlották fel.

Hanusz Árpád egyetemi tanár (Nyíregyháza), a kötet egyik lektora, vidékünk értékeinek kiváló ismerője arra emlékeztetett, hogy évekkel ezelőtt húsz kárpátaljai helyszínen szervezték meg a falusi vendéglátók képzését. A több mint háromszáz résztvevőnek köszönhetően – akik közül a túlnyomó többség a tanfolyam végén sikeres vizsgát tett – a megye nagyon jól áll a felkészült vi-

déki vendéglátók tekintetében. Ezt bizonyítja a Kárpátalja iránti fokozottan megnyilvánuló anyaországi érdeklődés, illetve a hágón túlról érkező turisták növekvő száma. Mindez persze nem a mostani háborús helyzetre értendő.

Kaszinec Ottokár, a Munkácsi Nemzeti Egyetem tanára, aki mostanáig több mint negyven évet töltött a szakmában, beszámolt ennek a nemrég megjelent és a KMTT



honlapján egy ideje mér elérhető könyvnek a fogadtatásáról. A tanár úr beszélt arról, hogy a szomszédos országokban élő kollégáit – szlovákokat, cseheket, lengyeleket – arra biztatta, hogy ők is írjanak minél többet a Kárpátalján szerzett élményeiről, s akár ezekből az írásokból is összeállhat egy kötet. Így még kerekesebb és hitelesebb kép rajzolódik ki szülőföldünkről. Amellett, hogy mi, magyarok miként látjuk vidékünk történelmi múltját, az évszázadok alatt létrehozott tárgyi és szellemi értékeket, fontos, hogy megtudjuk, mit gondolnak erről mások.

Csizmár Sarolta, aki szintén több évtizeddel ezelőtt kötelezte el magát a szakmával, ar-

ról szól, hogy tapasztalata szerint a hágón túlról hozzánk érkező vendégek számára rengeteg új, a felfedezés örömeit nyújtó programot tudunk ajánlani mind túrázaskor, mind az épített örökségek meglátogatásakor, mind a különböző gasztrfesztiválokon. Márpedig az élményszerzés, az új ismeretekkel való gazdagodás a turizmus alapja. Tapasztalattól tudom, hogy a vendégek számára megszervezett falusi lakodalom, egy májusi szerenád, vagy

akár a húsvéti locsolkodás és az azt követő vendéglátás mekkora élményt jelentett az Ukrajna különböző tájegységeiből hozzánk érkező vendégek számára.

Végül e sorok írója azt fejtette, hogy a vidék magyarsága az elmúlt évszázadok során számtalan olyan értéket hozott létre – a beregi szőttestől kezdve a salánki csaliherdón át a viski somlekvárig, vagy említhetnénk a számos településünkön ismert hólabda csörögét –, amelyek joggal tarthatnak számot nemcsak a hozzánk látogató sláv ajkú vendégek, de a Kárpát-medence más tájain lakó nemzetársaink számára is.

**Kovács Elemér**

Egészségünk védelmében

## A cukorbetegség minden tizedik embert érinthet

November 14-én volt a **diabétesz világnapja, egy olyan betegség, amely az összlakosság közel tíz százalékát érinti kisebb-nagyobb mértékben, és amely évről évre lassan, de biztosan szedi az áldozatait a kór következtében fellépett szövődmények miatt.**

A cukorbetegség – orvosi szakkifejezéssel diabétes mellitus – összetett anyagcsere-zavar, melynek legszembetűnőbb jele a vércukorszint megemelkedése. Nemesak a vércukorszint, de a betegek vizelete is számottevő mennyiségben tartalmazhat cukrot, amire elsőként 1679-ben figyeltek fel, amikor egy orvos megízlelte egy cukorbeteg vizeletét.

A diabétesz bárkit érinthet, a világon élő közel 400 millió cukorbeteg között híres élsportolók, előadóművészek, politikusok, közéleti személyek számos életmódi, étrendi, és gyógyszereszedési szabályokat figyelembe véve élnek teljes és aktív életet.

A cukorbetegségnek két fő típusát és több altípusát ismerjük. Az 1-es típusú diabétesz az összes cukorbeteg megközelítőleg 10 %-át érinti, és ennek az a lényege, hogy a beteg szervezete nem termel in-

zulint. Ez elsősorban gyermekkorban, valamint tizenéves és kora felnőtt korban lép fel. Ezeknél a betegeknél egy úgynevezett autoimmun folyamat keretében a szervezet elpusztítja saját inzulintermelő sejtjeit, így az 1-es típusú diabéteszesek inzulinszintjét csak inzulininjekciókkal tartható fenn.

Illusztráció



A cukorbeteg mintegy 90 %-ának 2-es típusú diabétesze van. Ilyenkor a szervezet ugyan termel inzulint, ám ez vagy elégtelen mennyiségű, vagy nem működik megfelelően. A betegség iránti hajlam ugyan erősen öröklődik, de a kórképek kialakulásában sokkal meghatározóbb a mozgásszegény életmód, a helytelen táplálkozás és a kettő miatt kialakuló túlsúly.

A betegséget gyakran egy rutinvizsgálat során ismeri fel az orvos, és a beteg megfelelő hozzáállásával, rendszeres testmozgás-

sal, és megfelelően betartott diéta révén kifejezetten eredményesen kezelhető, de szükség lehet gyógyszeres kezelésre vagy inzulin adására is.

A cukorbetegség legfőbb és legjellemzőbb tünetei a következők lehetnek: fokozott szomjúságérzet, fokozott éhségérzet, a testsúly gyors csökkenése, levertség, fáradtságérzet, a vizelet mennyiségének megnövekedése, bőrviszketés, bőrszárazság, lassan gyógyuló sebek, látásromlás, zsibbadás vagy bizsergés a lábon.

Akár 1-es, akár 2-es típusú a cukorbetegség, a diagnózis akkor mondható ki a tünetek fennállása nélkül, ha az éhgyomorral mért vércukorérték többször is 7,0 mmol/l fölött, vagy napközben 10 mmol/l fölött van. Ilyenkor mindenképpen forduljunk orvoshoz, szakorvoshoz, aki további vizsgálatok megejtésével megkezdheti a betegség gyógyításának folyamatát.

Az elhanyagolt, több éve fennálló, de nem kezelt cukorbetegség súlyos szövődményekhez, szív- és érrendszeri betegségekhez, lábszárfekélyhez, idült veseelégtelenséghez, látásvesztéshez vezethet, amely gyakran visszafordíthatatlan folyamatokat okozhat a beteg állapotában.

Erre a betegségre is igaz tehát a mondás: sokkal könnyebb megelőzni, mint kezelni!

**Sajtó alá rendezte: Jakab Lajos badalói családorvos**

**Lelki Elsősegély Telefonszolgálat**

**Bajban, kétségben hívjon minket!**

**Éjjel, nappal várjuk hívását!**

**Bizalmasan beszélhet!**

**Mobil: +38(095) 600 80 05, +38(097) 600 80 05**

Márton-napi foglalkozás a Nagyberegi Tájházaiban

## „Aki libát nem eszik, egész évben éheznek”

Elejét lásd az 1. oldalon

**Mindezt megtapasztalhatták azok a kisiskolások, akik a Pro Cultura Subcarpathica (PCS) szervezésében részt vettek a Nagyberegi Tájházaiban tartott Márton-napi foglalkozáson.**

A nagy érdeklődésre való tekintettel ezen a szerdai na-

mondta, hogy a legenda szerint a 4. században Szombathely környékén született és a római császár katonájaként szolgáló Márton egy különösen hideg téli estén, amint lovagolt, találkozott egy diergő koldussal, akit nagyon megsajnál. Kettévágta hát meleg köpenyét és megosztotta vele. Aznap éjszaka álmában megjelent Jézus



pon két csoport számára is megszervezték a foglalkozást: a nagyberegieket a mezővári gyerekek váltották. Akik először megismerkedtek a tájház berendezési tárgyával, sétát tettek a botanikus kertben, majd következett a vidám foglalkozás. Előtte persze Gál Adél programfelelős igencsak figyelemfelkeltően mesélt a Márton-naphoz fűződő legendáról és hagyományokról, arról, miként kapcsolódik a liba Mártonhoz. El-

koldus alakban. Innentől kezdve nem a hadsereget, hanem Istent szolgálta. Jóságáról még életében legendák keringtek, püspökké is szentelték. Az egyik monda szerint Márton méltatlannak tartotta magát erre a címre, ezért elbújt egy libaóliban. A libák azonban hangos gágogásukkal elárulták, így megtalálták és Tour püspökévé szentelték.

„Aki Márton napon libát nem eszik, egész évben éheznek” – tartja a mondás. A libaevés hagyomá-

nya – legalábbis a legenda szerint – szintén visszanyúl Márton püspökké avatásához. Miután megtalálták őt a libaóliban, a szertartást követően tiszteletére hatalmas lakomát rendeztek, a menü pedig nem más volt, mint libasült és bor. De azzal is magyarázható ennek az ételnek ilyenkor való fogyasztása, hogy a gazdaságokban ekkorra érték vágásra a ludak, így aztán különböző finom ételeket készítettek belőle. A csontjából meg a következő hetek, hónapok időjárására is következtettek: ha a sült liba csontja barna és rövid, akkor sáros lesz a tél, ha viszont hosszú és fehér, akkor havas.

Márton napjához sok népi megfigyelés is kapcsolódik. A népi hagyomány úgy tartja, ha Szent Márton „fehér lovon érkezik”, azaz Márton napján esik a hó, akkor enyhe tél lesz, amennyiben „barna lovon nyargalász”, vagyis nem esik hó, akkor kemény, havas télre számíthatunk. De azt is tartják, hogy „Ha Márton napján a lúd jégen jár, karácsonykor vízben poroszkál”.

A tájházban ezúttal a kézműves foglalkozás is alkalomhoz illő volt: Markó Veronika, a PCS kézművesoktatója vezetésével fehér gyapjúfonalból libát készítettek. Szilágyiné Tóth Gabriella óvodapedagógussal pedig olyan dalos népi játékokat tanultak, melyekben a lúd játsza a főszerepet.

A foglalkozás zárásaként pedig olyan inycségeket kóstoltak meg a gyerekek, amelyeket régen ebben az időszakban fogyasztottak eleink. Olasz Piroška, a tájház gazdaasszonya ezúttal kemencében sült túróval töltött almával és illatozó süttőtökkel lepte meg a kis vendégeket.

**Kovács Erzsébet**

Janka Sándor-emléktáblát avattak Beregsomban

## „Ahol a hősokeket nem felejtik, ott mindig lesznek újak”

**November 11-én a Beregszászi Alapítvány jóvoltából emléktáblát állítottak Beregsomban Janka Sándor református lelképásztor, lapszerkesztő, író tiszteletére. A megemlékezésen Popovics Nikolett, a Somi Községi Könyvtár vezetője köszöntötte az egybegyűlteket, majd a falu szülöttjének munkásságát méltatta.**

Az emléktáblát ajándékozó Beregszászi Alapítvány elnöke, Dalmay Árpád levélben küldte el köszöntőjét, amelyben kiemelte annak fontosságát, hogy az itt élők tudjanak a környezetükben egykor élt híres emberekről, legyenek büszkéek rájuk. „Sütő Kálmán és Kecskés Béla



neve és költészete jól ismert Beregsomban. Azt viszont valószínűleg kevesen tudják, hogy a falujukban született 1847. március 16-án, azaz 175 évvel ezelőtt Janka Sándor tanár, református lelkész, újságíró, a Bereg című lap alapítója és szerkesztője. Országos hírnévre azzal tett szert, hogy 1889 márciusában ő kezdeményezte a millenniumi ünnepeket, azaz a honfoglalás ezredik évfordulójának megünneplését”, írta Dalmay Árpád.

gimnázium tanáraként dolgozott. 1870-ben lelkésszé szentelték. 1890-től 1907-ig a beregszászi reáliskolában, majd a főgimnáziumban tanított magyar, német és latin nyelvet. Napvilágot láttak válogatott szépirodalmi munkái. Elnöke volt a Bereg megyei Irodalom- és Műpártoló Egyesület irodalmi szakosztályának, választmányi tagja a Bereg megyei Közművelődési Egyesületnek, a Bereg megyei Kaszinónak, tagja a városi képviselő-testületnek és a megyebizott-

ságnak. 1914. augusztus 28-án hunyt el Beregszászban. Sírja a beregszászi református temetőben van. 1996. november 29-én a millicentenárium, azaz a honfoglalás 1100. évfordulója alkalmából Beregszászban, egykori lakóháza falán a Beregvidéki Magyar Kulturális Szövetség emléktáblát avatott.

„Ahol a hősokeket nem felejtik, ott mindig lesznek újak. És ahogy hallhattuk, nyugodtan kijelenthetjük, hogy Janka Sándor a beregszomsági egyik hőse” – fogalmazott köszöntőjében Sarkadi Gábor, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja.

„Amikor kimozdulunk a komfortzónánkból, akkor törtennek meg azok a kis csodák, amikre szükségünk van a közösségünknek, és akkor nyílnak meg azok az utak, amiken az Isten vezet, amikor mersz lépni arra, amerre az Úr hív téged. Ebben legyen példa nekünk

Janka Sándor, hogy merjünk kicsit többet lenni, mint amit elvár tőlünk a társadalom” – hangsúlyozta Jakab Attila, a település református lelképásztor, aki arra is fel hívta a figyelmet, hogy Istennel mindannyian sokkal többre vagyunk képesek, mint önerőből.

A köszöntéseket követően Sarkadi Gábor konzul és Jakab Attila lelkész leleplezte az emléktáblát, majd a jelenlévők elhelyezték a megemlékezés koszorúit.

**Kósa Eszter**

Rákóczi Főiskola: könyvbemutatók a magyar tudomány napján

## Kárpátalja kicsit mindenben más

**Talán a szovjet érában megtapasztalt kettős vasfüggöny mögé szorítottág következményeként, vagy már az évszázadokon át tartó periferialét hatására alakult úgy, hogy a ma Kárpátalja néven jelölt térség, s benne az itteni magyarság egy kicsit mindenben eltér a többi, a Kárpát-medencében található nemzetrésztől. Mindez megerősítést nyert azon a Rákóczi Főiskolán szervezett találkozón, amelyen a magyar tudomány ünnepe előtt tisztelegve két könyvbemutatót is tartottak. Amit már rég tudunk: az a legjobb, ha magunk dönthetünk a sorsunk felől. És tegyük hozzá gyorsan, az a legszerencsésebb, ha mi magunk írhatunk a számunkra fontosnak ítélt dolgokról. Így aztán borítékolható, hogy a Kárpát-medence földrajza – Természet, társadalom, gazdaság, néprajz című kötet – fontos és tanulságos olvasmányként szolgál mind a diákok, mind az érdeklődő nagyközönség számára. A kiadvány egyelőre csak elektronikus változatban érhető el az intézmény honlapján.**

Fodor Gyula rektorhelyettes, aki ezen a délutánon felvállalta a moderátor szerepét, arra biztatott minden jelenlévőt, hogy a közel harminc szerző által létrehozott grandiózus művet mind gyakrabban és mind nagyobb haszonnal forgassák és a belőle tanultakat bátran használják tanulmányaik során.

Orosz Ildikó, a főiskola elnöke hiánypótló kiadványnak nevezte a kötetet, kiemelve, hogy a hasonló írásművekkel összehasonlítva ez is kissé más. Például abban a tekintetben, hogy külön fejezet foglalkozik a ré-

lítva ugyanis itt nőtt a legdinamikusabban a magyar óvodákba járó gyerekek létszáma, és az első osztályba beíratott nebulók száma tekintetében is ez a helyzet. Ami mindenképpen örvendetes: a 2010-es évek eleje óta a magyar nyelvű oktatás presztízisének folyamatos növekedését tapasztaljuk a megyében, s ez a tendencia az orosz-ukrán konfliktus kezdetéig maximálisan érvényesült. Még az ideai beiskolázási adatokat szemlélve sincs okunk pánikra, mivel a szeptemberben beiskolázott elsősök száma jelzi, hogy a kár-



gió, ezen belül a vidékünk néprajzával és nyelvi sajátosságával. Márpedig a mostani embert próbáló időkben a hagyományok megélése, továbbadása a nemzeti identitás megőrzéséhez jelentősen hozzájárul.

A különböző fejezetekért felelős szerkesztők – Gönczy Sándor (Természeti viszonyok), Molnár József (Népesség- és településföldrajz), Fodor Gyula (Gazdaság), Kész Margit (Néprajz) arról szóltak, hogy mint az öreg kontinen egészé, ez a térség is hatalmas kihívásokkal néz szembe, ám az is elmondható a mögöttünk hagyott hosszú évszázadok tapasztalatai alapján, hogy az itt élők többnyire megfelelő válaszokat tudtak adni a kor kihívásaira.

A találkozón bemutatott másik kiadvány – *Közoktatási körkép – A tanulói létszámok változása a Kárpát-medencei külhoni magyar közösségeiben a 2010-es években* című könyv kapcsán Ferenci Viktória, a kötet egyik szerkesztője úgy fogalmazott, hogy a kárpátaljai magyar oktatás az utóbbi tíz-tizenkét évben a sok-sok nehézség ellenére igazi sikertörténetként vonul be a régió történelmébe. A Kárpát-medence különböző térségeit összehason-

pátaljai magyarok többsége a folyamatos kihívások, nehézségek ellenére a szülőföldjén képviseli el a jövőt.

A kiadvány a négy legnagyobb lélekszámú külhoni (romániai, szlovákiai, szerbiai és ukránjai) magyar oktatási helyzetét mutatja be az oda járó diákok létszámadatai, illetve azok 2010-es években bekövetkezett változásán keresztül. A kötet újdonsága, hogy egyrészt térképen ábrázolja az egységes, a közoktatás minden szintjére kiterjedő összehasonlító adatokat, másrészt ismerteti az adatokból kirajzolódó folyamatokat. A kiadvány műfaja atlasz, mivel a munka leghangsúlyozottabb része az a 90 térkép, amely a magyar óvodás gyerekek és iskolai tanulók létszámára, beiskolázási arányára vonatkozó információkat, települési és regionális szinten ábrázolja.

Az atlasz lehetővé teszi a Kárpát-medencei oktatási, demográfiai, illetve általánosan a társadalomtudományi kutatások hatékonyabb megalapozását, valamint segíti a magyar kisebbségi oktatásban tevékenkedők, illetve a szakpolitikusok munkáját.

**Kovács Elemér**

Köszöntjük Olivér nevű olvasóinkat!

**Hétfő** November 21.

**RTL**  
 05:00 Teleshop  
 05:25 Fókusz  
 06:00 Reggeli  
 09:00 Teleshop  
 11:45 Nevezz csak!  
*Kanadai kanadikamerás sor.*  
 12:00 Agymenő kávézó  
 12:20 Fókusz  
 12:55 Everwood  
*Amerikai film.*  
 14:10 A mentalista  
*Amerikai krimisor.*  
 15:20 A sors játéka  
*Török film.*  
 16:35 Elcsérelt élet  
*Brazil film.*  
 18:00 RTL Híradó – Esti kiadás  
 18:55 Fókusz  
 20:00 A Konyhafőnök VIP  
 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás  
 23:15 XXI. század – a legendák velünk élnek  
 23:50 White Lines - Totál szívás Ibizán  
*Angol-spanyol krimisor.*  
 01:10 Autogram  
 01:55 A Konyhafőnök VIP  
  
 05:00 Családi titkok  
 06:05 Túsarok 2022 mini  
 06:15 Mokka  
 08:45 Mokka  
 09:40 Teleshop  
 10:45 Csapdába csalva  
 11:15 Tények Plusz  
 12:00 Tények délben  
 12:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 13:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 14:35 Válaszutak  
*Mexikói telenovella sor.*  
 15:40 Testvérek  
*Török dráma sor.*  
 16:45 Összetört szívek  
*Török romantikus sor.*  
 18:00 Tények  
 18:45 Tények Plusz  
 19:50 Farm VIP  
 21:20 A Nagy Ó  
 23:00 A csodadoktor  
*Török dráma sor.*  
 00:15 A rezidens  
*Amerikai dráma sor.*  
 01:15 Tények este  
  
 05:00 Család-barát  
 05:57 Himnusz  
 05:59 Mindennapi  
 06:00 Híradó  
 06:30 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 06:38 Időjárás-jelentés  
 06:44 Kenő  
 06:45 Álmok álmodói  
 06:50 Srpski ekran  
 07:15 Unser Bildschirm  
 07:40 Öt kontinens  
 08:05 Vers mindenkinek  
 08:35 Család-barát beharangozó  
 08:45 Az érzelmek tengerén  
*Török tévéfilm.*  
 09:30 Család-barát  
 09:59 Időjárás-jelentés  
 10:00 A fekete fáraók elveszett birodalma  
 10:55 Család-barát  
 12:00 Déli harangszó  
 12:01 Híradó  
 12:38 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 12:46 Időjárás-jelentés  
 12:59 Álmok álmodói  
 13:00 A világ egy terített asztal  
 13:30 Almárium  
 14:25 Izörzők:  
 Táborfalva  
 14:57 Almárium  
 15:15 Főmenü mini:  
 Alaplé  
 17:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 18:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 19:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 20:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar

Köszöntjük Cecília nevű olvasóinkat!

**Kedd** November 22.

**RTL**  
 05:00 Teleshop  
 05:25 Fókusz  
 06:00 Reggeli  
 09:00 Teleshop  
 11:45 Nevezz csak!  
*Kanadai kanadikamerás sor.*  
 12:00 Agymenő kávézó  
 12:20 Fókusz  
 12:55 Everwood  
*Amerikai film.*  
 14:10 A mentalista  
*Amerikai krimisor.*  
 15:20 A sors játéka  
*Török film.*  
 16:35 Elcsérelt élet  
*Brazil film.*  
 18:00 RTL Híradó – Esti kiadás  
 18:55 Fókusz  
 20:00 A Konyhafőnök VIP  
 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás  
 23:15 Házon kívül  
 23:50 White Lines - Totál szívás Ibizán  
*Angol-spanyol krimisor.*  
 01:10 Nyomtanul  
*Amerikai krimisor.*  
  
 05:00 Családi titkok  
 06:05 Túsarok 2022 mini  
 06:15 Mokka  
 08:45 Mokka  
 09:40 Teleshop  
 10:45 Csapdába csalva  
 11:15 Tények Plusz  
 12:00 Tények délben  
 12:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 13:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 14:35 Válaszutak  
*Mexikói telenovella sor.*  
 15:40 Testvérek  
*Török dráma sor.*  
 16:45 Összetört szívek  
*Török romantikus sor.*  
 18:00 Tények  
 18:45 Tények Plusz  
 19:50 Farm VIP  
 21:20 A Nagy Ó  
 23:00 A csodadoktor  
*Török dráma sor.*  
 00:15 A rezidens  
*Am. dráma sor.*  
 01:15 Tények este  
  
 05:00 Család-barát  
 05:57 Himnusz  
 05:59 Mindennapi  
 06:00 Híradó  
 06:30 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 06:38 Időjárás-jelentés  
 06:44 Kenő  
 06:45 Álmok álmodói  
 06:50 Srpski ekran  
 07:15 Unser Bildschirm  
 07:40 Öt kontinens  
 08:05 Vers mindenkinek  
 08:35 Család-barát beharangozó  
 08:45 Az érzelmek tengerén  
*Török tévéfilm.*  
 09:30 Család-barát  
 09:59 Időjárás-jelentés  
 10:00 A fekete fáraók elveszett birodalma  
 10:55 Család-barát  
 12:00 Déli harangszó  
 12:01 Híradó  
 12:38 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 12:46 Időjárás-jelentés  
 12:59 Álmok álmodói  
 13:00 A világ egy terített asztal  
 13:30 Almárium  
 14:25 Izörzők:  
 Táborfalva  
 14:57 Almárium  
 15:15 Főmenü mini:  
 Alaplé  
 17:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 18:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 19:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 20:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar

Köszöntjük Kelemen, Klementina nevű olvasóinkat!

**Szerda** November 23.

**RTL**  
 05:00 Teleshop  
 05:25 Fókusz  
 06:00 Reggeli  
 09:00 Teleshop  
 11:45 Nevezz csak!  
*Kanadai kanadikamerás sor.*  
 12:00 Agymenő kávézó  
 12:20 Fókusz  
 12:55 Everwood  
*Amerikai film.*  
 14:10 A mentalista  
*Amerikai krimisor.*  
 15:20 A sors játéka  
*Török film.*  
 16:35 Elcsérelt élet  
*Brazil film.*  
 18:00 RTL Híradó – Esti kiadás  
 18:55 Fókusz  
 20:00 A Konyhafőnök VIP  
 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás  
 23:15 Praxis - Az egészség és az igazság nyomában Erős Antóniával  
 23:50 Halálos fegyver  
*Amerikai akcióvígjáték-sor.*  
 01:00 Nyomtanul  
*Amerikai krimisor.*  
  
 05:00 Családi titkok  
 06:05 Túsarok 2022 mini  
 06:15 Mokka  
 08:45 Mokka  
 09:40 Teleshop  
 10:45 Csapdába csalva  
 11:15 Tények Plusz  
 12:00 Tények délben  
 12:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 13:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 14:35 Válaszutak  
*Mexikói telenovella sor.*  
 15:40 Testvérek  
*Török dráma sor.*  
 16:45 Összetört szívek  
*Török romantikus sor.*  
 18:00 Tények  
 18:45 Tények Plusz  
 19:50 Farm VIP  
 21:20 A Nagy Ó  
 23:00 A csodadoktor  
*Török dráma sor.*  
 00:15 A rezidens  
*Am. dráma sor.*  
 01:15 Tények este  
  
 05:00 Család-barát  
 05:57 Himnusz  
 05:59 Mindennapi  
 06:00 Híradó  
 06:30 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 06:38 Időjárás-jelentés  
 06:44 Kenő  
 06:45 Álmok álmodói  
 06:50 Srpski ekran  
 07:15 Unser Bildschirm  
 07:40 Öt kontinens  
 08:05 Vers mindenkinek  
 08:35 Család-barát beharangozó  
 08:45 Az érzelmek tengerén  
*Török tévéfilm.*  
 09:30 Család-barát  
 09:59 Időjárás-jelentés  
 10:00 A fekete fáraók elveszett birodalma  
 10:55 Család-barát  
 12:00 Déli harangszó  
 12:01 Híradó  
 12:38 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 12:46 Időjárás-jelentés  
 12:59 Álmok álmodói  
 13:00 A világ egy terített asztal  
 13:30 Almárium  
 14:25 Izörzők:  
 Nádass  
 14:55 Almárium  
 15:15 Főmenü mini:  
 Alaplé  
 17:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 18:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 19:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 20:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar

Köszöntjük Emma nevű olvasóinkat!

**Csütörtök** November 24.

**RTL**  
 05:00 Teleshop  
 05:25 Fókusz  
 06:00 Reggeli  
 09:00 Teleshop  
 11:45 Nevezz csak!  
*Kanadai kanadikamerás sor.*  
 12:00 A dadus  
*Am. vígjáték.*  
 12:20 Fókusz  
 12:55 Everwood  
*Amerikai film.*  
 14:10 A mentalista  
*Amerikai krimisor.*  
 15:20 A sors játéka  
*Török film.*  
 16:35 Elcsérelt élet  
*Brazil film.*  
 18:00 RTL Híradó – Esti kiadás  
 18:55 Fókusz  
 20:00 A Konyhafőnök VIP  
 22:40 RTL Híradó - Késő esti kiadás  
 23:10 Brandmánia  
 23:45 CSI: New York-i helyszínelők  
*Amerikai-kanadai krimisor.*  
 01:05 Az Ev Hotele  
 01:50 A Konyhafőnök VIP  
  
 05:00 Családi titkok  
 06:05 Túsarok 2022 mini  
 06:15 Mokka  
 08:45 Mokka  
 09:40 Teleshop  
 10:45 Csapdába csalva  
 11:15 Tények Plusz  
 12:00 Tények délben  
 12:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 13:30 Rex felügyelő  
*Osztrák krimi sor.*  
 14:35 Válaszutak  
*Mexikói telenovella sor.*  
 15:40 Testvérek  
*Török dráma sor.*  
 16:45 Összetört szívek  
*Török romantikus sor.*  
 18:00 Tények  
 18:45 Tények Plusz  
 19:50 Farm VIP  
 21:20 A Nagy Ó  
 23:00 Tények gazdasági különkiadás  
 23:05 A csodadoktor  
*Török dráma sor.*  
 00:15 A rezidens  
*Am. dráma sor.*  
 01:15 Tények este  
  
 05:00 Család-barát  
 05:57 Himnusz  
 05:59 Mindennapi  
 06:00 Híradó  
 06:30 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 06:38 Időjárás-jelentés  
 06:44 Kenő  
 06:45 Álmok álmodói  
 06:50 Slovenski Utrinki  
 07:15 Kvartett  
 07:40 Magyar nők:  
 Blaha Lujza  
 08:05 Önök kérték!  
 08:35 Család-barát beharangozó  
 08:45 Az érzelmek tengerén  
*Török tévéfilm.*  
 09:30 Család-barát  
 09:59 Időjárás-jelentés  
 10:00 A világ egy terített asztal  
 10:55 Család-barát  
 12:00 Déli harangszó  
 12:01 Híradó  
 12:38 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 12:46 Időjárás-jelentés  
 12:55 Álmok álmodói  
 13:00 A világ egy terített asztal  
 13:30 Almárium  
 14:25 Izörzők:  
 Kakucs  
 14:55 Almárium  
 15:15 Időjárás-jelentés  
 15:19 Önök kérték!  
 15:45 Ridikül  
 16:40 Almárium  
 16:49 SzerencsePerc  
 16:50 Don Matteo  
*Olasz tévéfilm.*  
 18:00 Híradó  
 18:29 Nemzeti  
 Sporthíradó  
 18:37 Időjárás-jelentés

Sporthíradó  
 18:37 Időjárás-jelentés  
 18:50 Álmok álmodói  
 18:55 Az érzelmek tengerén  
*Török tévéfilm.*  
 19:35 Mindennapi  
 19:45 Alpisi örjárat  
*Olasz tévéfilm.*  
 20:45 Bagi-Nacsa Orfeuma  
 21:45 Csak a baj van veled  
*Bűnügyi vígjáték*  
 23:30 Kenő  
 23:31 Időjárás-jelentés  
 23:35 Öt kontinens  
 00:10 A hegyi doktor  
*Német családi film-sor.*

05:00 Híradó  
 05:15 Időjárás-jelentés  
 05:16 Angol nyelvű hírek  
 05:20 Német nyelvű hírek  
 05:23 Orosz nyelvű hírek  
 05:25 Kínai nyelvű hírek  
 05:30 Édes anyanyelvünk  
 05:35 Itthon vagy!  
 05:55 Novum  
 06:25 Summa  
 06:55 Világ  
 07:15 Mindennapi  
 07:20 Időjárás-jelentés  
 07:25 Almárium  
 08:20 Élő népzene  
 08:50 Élő népzene  
 09:25 Jó ebédhez szól a nóta  
 10:20 Vers mindenkinek  
 10:25 Új nemzedék  
 10:50 Világ-Vallás  
 11:05 Aki egy embert megment  
 11:25 Három szabólegények  
*Tévéfilm*

13:00 Híradó  
 13:20 Időjárás-jelentés  
 13:25 Slovenski Utrinki  
 13:50 Kvartett  
 14:20 Kék bolygó  
 14:45 Noé barátai  
 15:15 Itthon vagy!  
 15:40 Család-barát  
 16:35 Időjárás-jelentés  
 16:45 Szerelmes földrajz  
 17:15 Izörzők: Szulok  
 17:50 Izörzők: Ajak  
 18:30 Önök kérték!  
 19:00 Jó ebédhez szól a nóta  
 20:00 Örökzöldek  
 Józsefvárosból - Szentes Iván emlékkoncert 2011.

21:00 Egy Perc Híradó  
 21:01 Időjárás-jelentés  
 21:02 A nagyok  
 21:35 Álmok álmodói  
 21:40 Ridikül  
 22:35 Együtt lét - (Rokon nyelvrokon)  
 23:35 Hazajáró  
 00:02 Hagyaték  
 00:34 Vers mindenkinek  
 00:38 Hetedhét kaland  
 00:45 M2 matricák – Hevül a vegyület

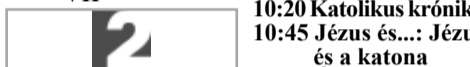
06:20 Lendület  
 06:50 Pecatúra  
 07:20 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 10:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 11:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 12:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 13:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 14:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 15:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 16:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 17:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar  
 18:50 Értékelő műsor:  
 Labdarúgás  
 19:15 Felvezető műsor:  
 Labdarúgás  
 20:00 FIFA Labdarúgó Világbajnokság 2022 – Katar

Köszöntjük Katalin, Katinka nevű olvasóinkat!

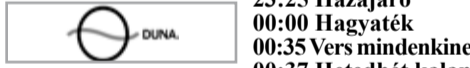
**Péntek** November 25.



05:00 Teleshop  
05:25 Fókusz  
06:00 Reggeli  
09:00 Teleshop  
11:45 Nevezz csak!  
Kanadai  
kandikameras sor.  
12:00 A dadus  
Am. vígjátéksor.  
12:20 Fókusz  
12:55 Everwood  
Amerikai filmsor.  
14:10 A mentalista  
Amerikai krimisor.  
15:20 A sors játéka  
Török filmsor.  
16:35 Elcsérelt élet  
Brazil filmsor.  
18:00 RTL Híradó –  
Esti kiadás  
18:55 Fókusz  
20:00 A Konyhafőnök  
VIP  
22:40 RTL Híradó –  
Késő esti kiadás  
23:10 Halálos fegyver  
Amerikai akciójátéksor.  
00:15 PlayIt TV  
01:00 Édes Otthon  
01:35 A Konyhafőnök  
VIP



05:00 Családi titkok  
06:05 Túsarok 2022 mini  
06:15 Mokka  
08:45 Mokka  
09:40 TELESOP  
10:45 Csapdába csalva  
11:15 Tények Plusz  
12:00 Tények délben  
12:30 Rex felügyelő  
Osztrák krimi sor.  
13:30 Rex felügyelő  
Osztrák krimi sor.  
14:35 Válaszutak  
Mexikói telenovella sor.  
15:40 Testvérek  
Török dráma sor.  
16:45 Összetört szívek  
Török romantikus sor.  
18:00 Tények  
18:45 Tények Plusz  
19:50 Farm VIP  
21:20 A Nagy Ó  
23:00 A csodadoktor  
Török dráma sor.  
00:15 A rezidens  
Am. dráma sor.



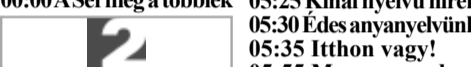
05:00 Család-barát  
05:57 Himnusz  
05:59 Mindennapi  
06:00 Híradó  
06:30 Nemzeti  
Sporthíradó  
06:38 Időjárás-jelentés  
06:42 Kenő  
06:43 Álmodó álmodói  
06:48 Rondó  
07:10 Kárpát-medence  
07:40 A Nagyk  
08:05 Önök kérték!  
08:35 Család-barát  
beharangozó  
08:45 Az érzelmek  
tengerén  
Török tévéfilmsor.  
09:30 Család-barát  
09:57 Időjárás-jelentés  
09:58 Az ember kora  
10:55 Család-barát  
12:00 Déli harangszó  
12:01 Híradó  
12:38 Nemzeti  
Sporthíradó  
12:46 Időjárás-jelentés  
12:59 Álmodó álmodói  
13:00 A világ egy  
terített asztal  
13:30 Almárium  
14:25 Izórzók: Fülöp  
14:56 Almárium  
15:15 Időjárás-jelentés  
15:17 Önök kérték!  
15:40 Ridikül  
16:35 Almárium  
16:45 Don Matteo  
Olasz tévéfilmsor.  
17:50 SzerencsePerc  
18:00 Híradó  
18:29 Nemzeti  
Sporthíradó  
18:37 Időjárás-jelentés  
18:50 Álmodó álmodói  
18:55 6:3 avagy, játszd  
újra, Tutti!

Köszöntjük Virág, Lénárd nevű olvasóinkat!

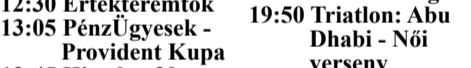
**Szombat** November 26.



05:00 Meryem  
Török filmsorozat  
06:15 Teleshop  
06:45 Kölyökklub  
09:20 PlayIt TV  
09:55 Teleshop  
10:45 Brandmánia  
11:15 Praxis - Az egész-  
ség és az igazság  
nyomában Erős  
Antóniával  
12:00 Autogram  
12:50 A dadus  
Amerikai vígjátéksorozat  
13:20 Bírónő, kérem!  
Amerikai krimisor.  
14:35 Harry Potter és a  
félvér herceg  
Angol-amerikai kalandfilm  
18:00 RTL Híradó –  
Esti kiadás  
19:00 Fókusz Plusz  
20:00 A mi kis falunk  
Magyar vígjátéksor.  
21:15 A Séf meg a többiek  
21:55 A Séf meg a többiek  
22:30 A Séf meg a többiek  
23:05 A Séf meg a többiek  
23:35 A Séf meg a többiek  
00:00 A Séf meg a többiek



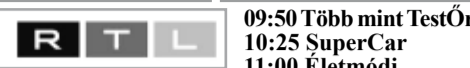
05:00 Teleshop  
06:10 Éljen Julien király!  
Amerikai animációs sorozat  
06:35 Hupikék törpikék  
Belga animációs sorozat  
07:05 Timon és Pumbaa  
Amerikai rajzfilm sorozat  
07:30 101 kiskutya  
Amerikai animációs sorozat  
08:00 Kacsamesék  
Amerikai animációs sorozat  
08:25 A gumimacik  
Amerikai animációs sorozat  
08:50 Balu kapitány  
kalandja  
Amerikai animációs sorozat  
09:20 Trendmánia  
10:00 Nagytó  
10:35 Brandépítők  
11:15 Innovátor  
11:50 Poggyász  
12:30 Értéktörzsek  
13:05 Pénzügyesek -  
Provident Kupa  
13:45 Hirtelen 30  
Am. vígjáték film  
15:50 Columbo  
Amerikai krimi film  
18:00 Tények  
18:55 Tények Plusz  
19:30 Dancing With  
The Stars - Min-  
denki táncol  
22:50 A nagy nap  
Am. vígjáték film  
00:50 Terminátor -  
Genisys  
Am. vígjáték film



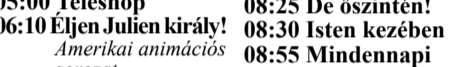
05:00 MMA porté  
05:55 Himnusz  
06:00 Híradó  
06:30 Nemzeti  
Sporthíradó  
06:38 Időjárás-jelentés  
06:45 Kenő  
06:47 Magyar Krónika  
07:20 Szerelmes földrajz  
07:50 Itthon vagy!  
08:15 Noé barátai  
08:50 Divat & dizájn  
09:20 Partitúra  
10:16 Időjárás-jelentés  
10:25 Akéb sönket - Nőj  
meg, teknős!  
Angol családi vígjáték  
12:00 Déli harangszó  
12:01 Híradó  
12:38 Nemzeti  
Sporthíradó  
12:46 Időjárás-jelentés  
12:50 Magyarország  
finom  
13:10 Izórzók: Nagyrada  
13:40 Törvényszerűen  
Magyar bűnügyi film  
15:25 Időjárás-jelentés  
15:30 Csak színház

Köszöntjük Virgil nevű olvasóinkat!

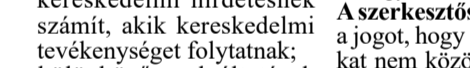
**Vasárnap** November 27.



05:00 Fókusz Plusz  
06:10 Teleshop  
06:40 Kölyökklub  
09:05 Teleshop  
09:55 A Muzsika  
TV bemutatja!  
10:25 Édes Otthon  
11:10 Az Év Hotele  
11:55 XXI. század – a  
legendák velünk  
élnek  
12:35 Házon kívül  
13:10 Anyád napja  
Amerikai-német vígjáték  
15:20 Nincs kettő négy  
nélkül  
Olasz akciójáték  
18:00 RTL Híradó –  
Esti kiadás  
19:00 A Séf meg a többiek  
20:10 A Séf meg a többiek  
20:50 Bolondok aranya  
Am. kalandfilm  
23:25 A csempész  
Am.-kanadai krimi  
02:00 Annabelle 2.  
Am. horrorfilm



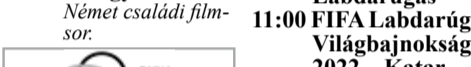
05:00 Teleshop  
06:10 Éljen Julien király!  
Amerikai animációs sorozat  
06:35 Hupikék törpikék  
Belga animációs sorozat  
07:05 Timon és Pumbaa  
Amerikai rajzfilm sorozat  
07:30 101 kiskutya  
Amerikai animációs sorozat  
07:55 Kacsamesék  
Amerikai animációs sorozat  
08:20 A gumimacik  
Amerikai animációs sorozat  
08:45 Balu kapitány  
kalandja  
Amerikai animációs sorozat  
09:15 Túsarok



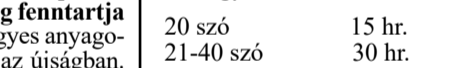
09:50 Több mint TestŐr  
10:25 SuperCar  
11:00 Életmódi  
11:40 Az Álomotthon  
12:15 xXx  
Amerikai akciófilm  
14:25 Transformers  
Amerikai, kínai  
fantasztikus film  
18:00 Tények  
18:45 Tények Plusz  
19:15 Sztárban sztár  
leszek!  
22:45 A legkedvesebb csaj  
Am. vígjáték film  
00:55 Amerikai pite 2  
Am. vígjáték film  
05:04 MMA porté  
05:55 Himnusz  
06:00 Híradó  
06:30 Nemzeti  
Sporthíradó  
06:38 Időjárás-jelentés  
06:50 Kenő  
06:52 Családi kör  
07:50 Fabien koreai  
konyhája  
08:00 Mindennapi  
08:01 Neked szól!  
08:05 Világ-Vallás  
08:20 Mindennapi  
08:25 De őszintén!  
08:30 Isten kezében  
08:55 Mindennapi  
09:00 Lét-Ige - protes-  
táns magazin  
09:25 Aki egy embert  
megment  
09:40 Mindennapi  
09:44 Jó embert  
keresünk!  
09:55 Mindennapi  
10:00 Katolikus krónika  
10:25 Agapé -  
miniprogram  
10:30 Rome Reports -  
Vatikáni híradó  
10:55 Templomaink  
10:59 Időjárás-jelentés  
11:00 Az utódoz  
reménysége  
11:25 Ortodox örömhír  
11:50 Keresztény köny-

nyüzenei koncertklipek

12:00 Déli harangszó  
12:01 Híradó  
12:38 Nemzeti  
Sporthíradó  
12:46 Időjárás-jelentés  
12:55 Jó ebédhez  
szól a nóta  
13:00 Főmenü: Leveses  
14:30 Egy szoknya, egy  
nadrág  
Magy. filmvígjáték  
15:45 Édes anyanyelvünk  
15:51 Időjárás-jelentés  
16:00 Hatoslottó  
sorsolás  
16:10 Hogy volt?!17:05 SzerencsePerc  
17:06 Zenés Önök  
kérték válogatás  
17:25 Borbás Marcsi  
szakácskönyve  
18:00 Híradó  
18:29 Nemzeti  
Sporthíradó  
18:37 Időjárás-jelentés  
18:45 Családi kör  
19:35 Főmenü mini:  
Szaloncukor  
19:45 Magyarország,  
szeretlek!  
21:25 Tűzszekerek  
Filmdráma  
23:25 Kenő  
23:27 Időjárás-jelentés  
23:35 Ne nézz vissza!  
Angol thriller  
01:30 A hegyi doktor  
Német családi film-  
sor.



05:00 Híradó  
05:15 Időjárás-jelentés  
05:17 Angol nyelvű hírek  
05:20 Német nyelvű hírek  
05:23 Orosz nyelvű hírek  
05:25 Kínai nyelvű hírek  
05:30 Édes anyanyelvünk  
05:35 Itthon vagy!  
05:55 Magyar világ  
06:20 Élő egyház  
06:45 Esély  
07:05 Világ  
07:25 Időjárás-jelentés  
07:35 Noé barátai  
08:04 Kontúr  
08:50 Izórzók: Nagyrada  
09:20 Borbás Marcsi



szakácskönyve  
09:55 Főmenü: Mumus  
10:50 Magyar világ  
11:20 Szerelmes földrajz  
11:50 Ott legbelül  
dal van...  
12:50 Történelem az  
Olt sodrásában  
13:00 Híradó  
13:20 Időjárás-jelentés  
13:25 Magyarország  
Ma  
13:45 Álmodó álmodói  
14:00 M4 sport+  
14:00 Jégkorong Erste  
Liga  
16:50 Férfi röplabda  
Extraliga  
19:00 Múlt és Jelen  
19:35 Női kézilabda  
Európa-bajnokság  
21:15 Puskás Akadémia  
21:45 Bringasport  
22:05 Erős bástyánk  
nékünk - 20 éves  
a Sapientia Erdé-  
lyi Magyar Tudu-  
mányegyetem  
23:10 A Nagyk  
23:35 Hogy volt?!00:30 Ót kontinens  
07:15 FIFA Labdarúgó  
Világajnokság  
2022 - Katar  
10:15 Felvezető műsor:  
Labdarúgás  
11:00 FIFA Labdarúgó  
Világajnokság  
2022 - Katar  
12:50 Értékelő műsor:  
Labdarúgás  
13:15 Felvezető műsor:  
Labdarúgás  
14:00 FIFA Labdarúgó  
Világajnokság  
2022 - Katar  
15:50 Értékelő műsor:  
Labdarúgás  
16:15 Felvezető műsor:  
Labdarúgás  
17:00 FIFA Labdarúgó  
Világajnokság  
2022 - Katar

A műsor és a kezdési időpont megváltoztatásának jogát minden tévéadó fenntartja!

**Hirdessen nálunk, megéri!**

**FIZETETT hirdetés**

**Figyelem!**

– az összes fizikai és jogi személytől beérkezett hirdetés kereskedelmi hirdetésnek számít, akik kereskedelmi tevékenységet folytatnak; – különböző szolgáltatások nyújtása; – haszongépjárművek eladása; – munkások felvétele; – ipari és kereskedelmi területekkel, berendezésekkel és alapanyagokkal történő műveletek. – keretes, kiemelt hirdetések; – elvesztett iratok; – társkeresés – ha egynél több – ugyanabba a kategóriába tartozó tárgy/ eszközöt szeretne meghirdetni; – köszöntők, képes hirdetések; – részvétnyilvánítás.

Egy szelvényen mindössze egy hirdetés szerepelhet. A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy egyes anyagokat nem közöl az újságban. Nem közölhetők azok a hirdetések, amelyek ellentmondanak a szerkesztőségi feltevételeknek és az ukrán törvényeknek. A hirdetésekkel és reklámokkal kapcsolatos reklamációkat a szerkesztőség a lap megjelenése után 3 napig fogadja. A szerkesztőség nem vállal felelősséget a hirdetés tartalmáért, a megadott információk, telefonszámok és címek pontosságáért.

**Fizetett hirdetések árai**

Egyszerű	
20 szó	15 hr.
21-40 szó	30 hr.
Keretes	
20 szó	30 hr.
21-40 szó	60 hr.
Kiemelt	
20 szó	20 hr.
21-40 szó	40 hr.
Keretes + kiemelt	
20 szó	40 hr.
21-40 szó	80 hr.
Keretes + kiemelt	
20 szó	40 hr.
21-40 szó	80 hr.

Minden kereskedelmi hirdetés 100 %-os felárral jelenik meg.

**Egyéb hirdetések:**

elvesztett iratok	200 hr.;
részvétnyilvánítás	50 hr.;
társkeresés	30 hr.;
köszöntő	30 hr.;
4 sor vers+köszöntő	50 hr.;
képes köszöntő	40 hr.;
kép+4 sor vers	55 hr.;
megkezdett 4 soronként	5 hr.;

**A Kárpátinfo hetilapban közölt reklámok árai cm<sup>2</sup>-ként:**  
1. oldal – 11 hr., 12. oldal – 9 hr.,  
2-5, 7, 8. oldalak – 7 hr., 10-11. oldalak – 6 hr.

Націнка на політичну рекламу, рекламу алкоголю, тютюнових виробів 100%

A politikai reklámok, az alkohol és dohányárúk reklámja 100%-os felárral jelenik meg

A lapunk címére beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, azok recenzálását, visszaküldését, továbbítását és megválaszolását nem vállaljuk. A címünkre beérkező levelek szerkesztésének és rövidítésének jogát fenntartjuk. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget.

**Lapalapító-főszerkesztő:** Szoboszlai István. **Felelős szerkesztő:** Kovács Erzsébet.  
**Cím:** Beregszász, Kossuth tér 2. **Mob.:** 066-2850283. **E-mail:** karpatinfo.hetilap@gmail.com  
**Lapengedély száma:** ZT 301 Kelt: 2003.07.01. **Példányszám:** 2 370 **Rendelési szám:** 1443  
**Készült:** Podillja-Ter Kft. (Temopol, Teksztilna u. 28.). **Telefon:** (0352)-52-27-37, (067)352-18-51.

MEGVALÓSULT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG  
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

Карпатинфо (на угорській мові) Засновник і головний редактор: Собослай Степан Карлович.  
Адреса: пл. Косшута 2, м. Берегове, Закарпатської обл., Україна **Моб.:** 066-2850283  
Рестраційне свідоцтво ЗТ № 301 від 01.07.2003. Газета видрукована у ТОВ "Поділля-Тер"  
Україна м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел. (0352)-52-27-37, (067)3521851. Сайт: www.a-print.com.ua  
**Номер замовлення:** 1443 **Тираж:** 2 370

Munkalánd a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban

## Nagycsaládosok Kulisszajárás-ON

A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete által elindított Munkalánd program legutóbbi járata a beregszászi színházba vezetett. A programon egy közel húsz fős csapat vett részt, kicsik, nagyok vegyesen.

A színház az elmúlt időszakban indította útjára a Kulisszajárás-ON nevű programját, amelyet egybevontak a számunkra a Munkalánd járattal. A részletes körutat Vass Magdolna, Rajkó Balázs, Cséke Adrienn és Szabó Dezső vezette.

Korábban már ellátogattunk a színpadok mögé egyesületünkkel, de az elmúlt évek alatt a színházban is sok változás történt. Képzettek a Fedák Sári Kulturális Központot, amely méltó emléket állít a színésznőnek. Ebben a részben kezdődött a kaland, ahol bemutatták



a művész képeit, jelmezeit, amelyeket fel is próbálhattak a gyerekek. Érdekes információkat tudhattunk meg a beregszászi színház kialakulásáról, életéről.

Ezt követően interaktív játékok következtek, amelyekből izelítőkaphattunk a színészek feladatairól. Nekik minden területen összpontosítani kell, folyamatosan éber elmével kell állni a színpadon, ahol bármikor történhetnek váratlan fordulatok.

A gyerekek színházi kellékekbe bújhattak, fotózkodhattak, amit nagyon élveztek. Tovább folytatva útunkat, a színpadra érkeztünk, amely teljesen más képet mutatott a nézőtér felől és a színpadok mögül. A gyerekek nagy lelkesedéssel próbálták ki magukat különböző szituációkban. A vezérlőből pedig megcsodálhatták, hogyan működik a fénytechnika, hogyan világítják meg a színpad bizonyos területeit.

Összességében egy nagyon izgalmas, tartalmas és érdekes programon vehettek részt a gyerekek és szüleik. Köszönjük szépen a színháznak ezt a lehetőséget, és a program élvezetes bemutatását a színészeknek, munkatársaknak! Köszönet a program megvalósulásáért a Magyar Kormányának és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek!

**Kopinac Emese KMNE-munkatárs**

A magyar tudomány ünnepe a Rákóczi Főiskolán

## Számvetés és szüret

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Fodor István Kutatóközpontja 2011 óta minden év novemberében tematikus rendezvény keretében méltatja a magyar tudomány napját, melyet az elmúlt években a Magyar Tudományos Akadémia is felvett a Magyar Tudomány Ünnepe elnevezésű programsorozatába. Ennek keretében november 10-én természettudományi tematikájú tudományos konferenciát szerveztek, melynek résztvevői hibrid formában – jelenléti és online – kapcsolódtak be a programba.

A megjelenteket Kolozsvári István, a főiskola Fodor István Kutatóközpontjának igazgatója, az esemény főszervezője köszöntötte, aki elmondta, hogy a központ, illetve a munkába kapcsolódó tanszékek számára ez a számvetés és szüret ideje, amikor is a munkatársak beszámolnak kutatásaik eredményeiről s a tanítványok által felmutatott eredményekkel betakarítják magvetésük gyümölcseit.

Manapság két téma kiemelten foglalkoztatja az embereket: mi történik környezetünkben, a környezetünkkel, illetve mi történik Ukrajnában, kezdte programismertetését Kolozsvári István. A konferencia plenáris szekciójába ezúttal is elismert magyarországi és ukrán kutatókat hívtak meg, akik – beszámolván aktuális kutatási eredményeikről – megpróbálnak válaszokat adni ezekre a kérdésekre is.

Ezen a napon a magyar tudományt és a magyar nyelven művelt tudományt ünnepeljük – fo-

galmazott köszöntőjében Kohut Erzsébet, a Biológiai Tanszék vezetője, aki a főiskola vezetősége nevében is üdvözölte a konferencia résztvevőit. Mint elmondta, immár hagyomány, hogy ezen az ünnepen bemutatják a Fodor István Kutatóközpont, illetve a Biológia és Kémia Tanszék kötelekében zajló kutatások tematikáit, tehetséges diákjainak friss eredményeit. Ez-



zel is arra ösztönözve a hallgatókat, hogy vállalják a tudományos pályát, illetve a fiatalabbakkal szeretnék megismertetni, hogy milyen kutatások zajlanak a tanszéken és a kutatóintézetben belül.

Amióta a Magyar Tudományos Akadémia az országgyűlés által elfogadott törvény értelmében megünnepli a magyar tudomány napját, azóta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola is részt vesz ennek az eseménynek a méltatásában – tájékoztat Csernicskó István, a főiskola rektora. – Néhány éve a magyar tudomány ünnepe már egész

hónapon át tart mind a magyarországi, mind a határon túli kutatóhelyeken, így lényegében egész novemberben a magyar tudomány ünnepe rendezvénysorozatai zajlanak szerte a Kárpát-medencében, így a főiskolán is. Nálunk tegnap könyvbemutatóval vette kezdetét az eseménysorozat, ma pedig a természettudósok egy izgalmas konferenciával kapcsolódtak be ennek a jeles alkalomnak az ünneplésébe. De további rendezvényeink is lesznek itthon, illetve a Filológiai Tanszék és a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont

munkatársai a kárpátaljai magyar tudományosságról számolnak be Ausztriában, Innsbruckban. Ott mutatják be, hogy a kárpátaljai magyar tudományosság eredményei hogyan gazdagítják az egységes magyar, illetve a nemzetközi tudományos életet. Szeretnénk megismertetni a készültünk idén is, mert ezzel is jelezni szeretnénk: élünk, dolgozunk, és a háborús viszonyok ellenére nagyon fontosnak tartjuk, hogy azokat a rutinokat, azokat a hagyományokat, amelyeket évek óta viszünk, most se hagyjuk el.

**Kovács Erzsébet**

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ajándéka

## Kisbuszt kapott a Karáczfalvai Görögkatolikus Líceum

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) évek óta támogatja a Karáczfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Liceumot. Az intézmény meghatározó szerepet tölt be a kárpátaljai magyarság oktatásában, nevelésében.

Már a háború kitörése előtt is nehéz helyzetben volt az iskola, hiszen diákjainak jelentős része messzebből érkezik az intézmény-



be, és a tömegközlekedés hiányosságai miatt számos diák nem tudja önállóan megoldani, hogy iskolába járhasson.

Jelenleg az intézmény 68 tanulója szállítja nap mint nap iskolába és onnan haza. Ezek az utazások három fő irányból valósulnak meg. A liceum korábban három darab, egyenként 20-25 fős buszt bérelt, ám ez hatalmas anyagi terhet jelentett az intézménynek. A költségek csökkentése érdekében a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia 2019-ben egy kisbuszt adományozott az iskolának. A háború kitörése után azonban még nehezebb gazdasági és társadalmi körülmények közé került a liceum, ezért az MKPK egy második, 21 főt szállító képes kisbuszt is adományozott az intézménynek.

A 21 millió forintból megvásárolt kisbuszt november 11-én kapta meg a liceum. Az átadási ünnepségen Demkó Ferenc, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye magyar ajkú hívekért felelős helynöke és Tóth Jenő atya, a Sztójka Sándor Görögkatolikus Liceum intézményvezetője, valamint az intézmény diákjai és munkatársai vették birtokba az új járművet. [katolikus.hu/Karpatinfo](http://katolikus.hu/Karpatinfo)

## A vemhes kocák takarmányozása

A koca megfelelő gondozása a vemhesség, az ellés és a laktáció ideje alatt a cél elérésének eszköze – egy nagy alom egészséges sertés születése, amely egészséges marad és gyorsan növekszik. Az ez idő alatt végzett gondozásnak fel kell készítenie a kocát a legkorábbi sikeres ismétlésre is az alkalmazott elválasztási és újra-tenyésztési rendszeren belül.

**Hibák a kocatakarmanyozasban a vemhesség idején**

a. A kedvezőtlen energia, ásványi anyag és vitaminellátás következménye, hogy kicsi, gyakran életképtelen malacok jönnek világra. A kis kolosztrum felvétel hatására rosszul fejlődnek, lemaradnak alomtársaiktól, nagy százalékos arányban elpusztulnak.

b. Energia-túletetés, és ami ezzel gyakran együtt jár, hiány fehérjéből, kalciumból és foszforból, szintén gyakran előforduló hiba. Következése ugyanakkor a fejletlen malacok születése és az ebből következő nagy malacvesztés, elhúzódozó fialás, kevés kolosztrum (megfelelő táplálék-kiegészítő).

c. A-vitamin és karotin hiányos vemheskoca-takarmány hatására a kolosztrum és a normál tej kisebb A-vitamin tartalmú lesz, ami a malacok vitalitásának csökkenéséhez vezet.

d. A vemhes kocák takarmánya túl kevés rostot tartalmaz. Ennek következménye, hogy kevesebb malac születik, a fialás elhúzódik, növekvő számú „holt ellést” eredményez.

**Hibák a kocatakarmanyozasban a fialas koruli napokban és a szoptatas alatt**



a. A fialást megelőző egy-két nap túl nagy fejadagja gátolja a belek egészséges kiürülését, és ez elhúzódozó fialáshoz vezethet.

b. A koca nem jut elegendő vízhez (20-40 l!) a fialás napján, nem kellő intenzitással indul meg a tejtermelés, ami a malacok fejlődési zavarait eredményezi.

c. A koca napi takarmányadagjának túl gyors növelése előbb bőséges tejtermeléshez, ezzel a malacok túl nagy, majd koca étvágyának szükségesszerű („túl eszi magát”) visszaesé-

se miatt a tejtermelés csökkenéshez és ezzel elégtelen tejfelvételéhez vezet. Ennek következménye a szétnövesztésből eredő gondok megszorodása (pl. rangsor harcok, kannibalizmus stb.).

**A koca etetése szoptatas alatt**

A kocákat a fialás után nem szükséges 12-24 órán át etetni, de a víznek folyamatosan rendelkezésre kell állnia. A nagy almot szoptató kocáknak a laktáció alatt lényegében teljes táplálékra van szükségük. Ez némileg függhet a takarmány

energiatartalmától és a laktációs periódus hosszától, ha a kocákat az első választás utáni ivarzásnál pározták.

A kevesebb mint 8 malacot nevelő kocáknak alapvető fenntartási mennyiséget (2,8 kg/nap) adhatnak hozzá, például 230 g-mal minden ápoltnövekedéskor esetében. Az elválasztás előtt nem szükséges csökkenteni a takarmánybevittelt.

**Gazdag Sándor**  
falugazdász, KMV/SZ

Aszályos évek nyertes növényei a Kárpát-medencében

## Szemes cirok termesztése (1.)

Az idei extrém aszályos év sok szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó termelőt elgondolkodtatott azon, hogy mit is tehetne annak érdekében, hogy a már meglévő eszközeivel a továbbiakban is gazdaságosan tudjon termeszteni. Ennek érdekében az előző cikkcsorozatunkkal is (nedvességmegőrző talajművelés) igyekeztünk felhívni a gazdálkodó olvasóink figyelmét azokra a lehetőségekre, amelyekkel sokat tehetnek azért, hogy a talajaik és a növényeik számára megőrizték azt a kis mennyiségű csapadékot is, ami van. Jelenlegi cikkcsorozatunkkal pedig szeretnénk bemutatni azokat a növényeket és ismertetni termesztési technológiáikat, amelyek az idei aszályos évben is gazdaságosan termesztethetők voltak a Kárpát-medencében.

Az egyik ilyen növény például a szemes cirok. Annak ellenére, hogy itt, Kárpátján még nem nagyon ismerik, természetesen a növényt, a világon az egyik legnépszerűbb gabonafélék egyikeként tartják számon. Magyarországon is évről évre egyre nagyobb területen termesztik, és a kukorica egyik alternatívájaként tekintenek rá. Termesztése nem igényel különösebb munkagépeket, csupán a hagyományos (kalászosok, kukorica) növénytermesztésben használatos eszköz-

zöket. Az idei évben, amikor Európát az elmúlt 500 év legaszályosabb időjárása sújtotta, a „szenvendő” kukoricatáblákkal ellentétben a szemes cirok kiváló terméshozamokkal büszkélkedhetett. A jövőt tekintve a változó klimatikus viszonyok egyik nyertes növénye lehet, mivel melegkedvelő, szárazságtűrő, valamint jó vízfelvevő és vízgazdálkodó képességű.

### A szemes cirok jellemzői

A cirok egyszikű növény, amely a pázsitfűfélék családjába tartozik, gyakran hívják cirkölesnek vagy tatárkának is. Származását tekintve Afrikából, azon belül is Etiópia és Szudán sztyeppés, szavannás térségéből származik, azonban ma már szinte a világ minden mérsékelt övi országában termesztik.

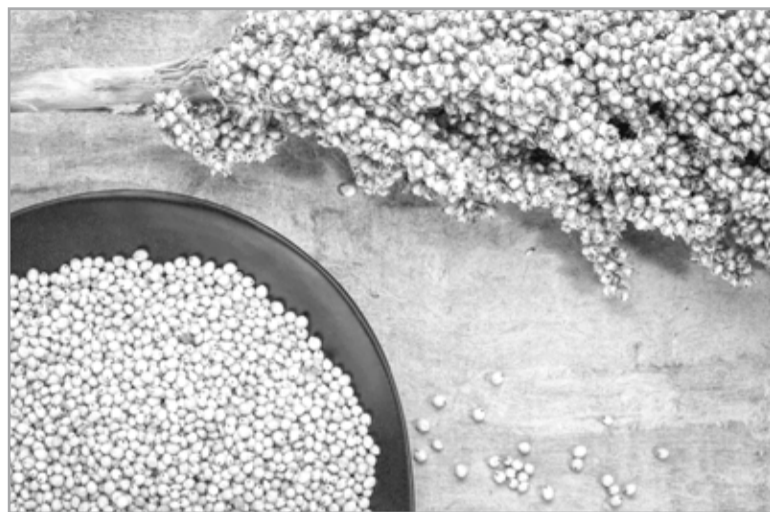
Gyökérzete a kukoricáéhoz hasonló, de annál dúsabb a mellégyökér-rendszere. A főgyökér hamar befejezi a növekedést és elpusztul. A szárazságtűrését elsősorban a nagy, mélyre hatoló bojtos gyökérzetének köszönheti, amely a talaj mélyebb rétegeiből is fel tudja venni a vizet és az ásványi anyagokat. Körülbelül kétszer annyi hajszálgyökérrel rendelkezik, mint a kukorica.

Szára belül hengeres, tömött, rostos szerkezetű, vastagsága fajtafüggő. Az élelmezésre szánt fajtáké vastagabb, mint az állati takarmányozást szolgáló fajtáké. A szemtermésre szánt modern törpe cirok fajták magassága általában

még az egy métert sem érik el, ezáltal sokkal kevesebb szármagványt hagynak maguk után. Ezzel ellentétben a silócirok a 4 m körüli magasságot is elérheti.

Lándzsás levélzete a kukoricáéhoz hasonló, melynek felülete viasszal borított, amely ismét magyarázatot ad kimagasló szárazságtűrésére. A levelek száma 7-15, minden nóduson egy levél fejlődik.

Ennek a növénynek gyönyörű bugavirágzata van, melyeknek hossza 20-30 cm között változik. A buga hosszúsága nagy mérték-



ben függ az időjárási és termesztési tényezőktől. A központi tengelyből általában hármassával oldalágak indulnak, végül majd ezen oldalágak hossza határozza meg a buga tömörségét. A virágok általában kétivarúak, bár előfordul csak porzós virág is. A virágok nyílása kora hajnalra (2-8 óra közé) esik. Jellemzően öntermékenyülő növény, de jelentős mértékű idegentermékenyülés is előfordulhat.

A cirok termése szemtermés: a szemek változatos, többnyire gömb vagy ovális alakú magok, amelyeknek a színe lehet fehér, rózsaszín, sárga, barna, sár-

gásbarna és vöröses árnyalatú is. A szem színe összefüggésben van a beltartalommal, általában a sötétebb színűek több tantint tartalmaznak. Egy bugában kb. 800-3000 szem található. Ezer mag tömege 28-33 gramm. A szemes cirok esetében a szemet általában nem, vagy csak félig borítja pelyva, ezért könnyen csépelhető.

### A szemes cirok környezeti igényei

A szemes cirok igénytelenebb a kukoricánál, kb. 50 %-kal kevesebb vizet vesz fel, és terméshoza-

ban gazdag, jó talajt nagy terméssel hálálja meg (8-10 t/ha). Az 1 % körüli humusztartalmú, laza szerkezetű homoktalajokon is jövedelmezően termesztendő. Annak ellenére, hogy a talajjal szemben viszonylag szerényebb igényű, a mostohább talajviszonyok mellett azonban fokozottabban igényli a jó agrotechnikát és a tápanyag-ellátottságot.

Ennek a meleg kedvelő növénynek a keléskori hőigénye a vetés mélységben 12-15 °C. Erőteljes csírázás 14 °C fölött indul be. Kelés utáni időszakban minimálisan 16 °C-ra van szüksége. A bugahányás és virágzás időszakában 23 °C fölötti hőmérsékletet igényel. Virágzása hűvös időben nagyon elhúzódik, akár 18-20 napig is eltarthat, 15 °C alatti hőmérsékleten termékenyülése hiányos lesz.

Szárazságtűrése nagyon jó. Azonos körülmények között a cirok levelei sokkal kevesebb vizet veszítenek, mint a kukoricáé. Kedvező tulajdonsága, hogy hosszan tartó szárazság után képes megújulni és tovább növekedni. Víz-stressz hatására nyugalmi állapotba kerül és a csapadék megérkezése után újra növekedésnek indul. Amennyiben a buga aszály vagy egyéb más ok miatt elpusztul, a cirok képes a felső nódusokból (levélhólnaljakból) elágazást növesztetni, és virágzatot, termést hozni.

Jelenlegi cikkünkben megismerkedhettünk a szemes cirok legfőbb tulajdonságaival és igényeivel, a továbbiakban pedig ennek a remek növénynek a termesztés-technológiájával ismerkedünk.

**Nagy Csaba** falugazdász,  
Pro Agricultura  
Carpatika Alapítvány

## Így készítsük fel a kertet a télre!

A nagy hidegek előtt leírom, hogy a fagyérzékeny növényeket hogyan lehet biztonságba helyezni. Emellett a tavaszi kert egészségéről is most, ősszel gondoskodhatunk.

Tegyük a szívünkre a kezünket és valljuk be őszintén magunknak és másoknak is, hogy – minden változatossága és eredményessége ellenére – kissé be-

még a kertészkedőkre, amelyeknek az elmulasztása jövőre sok bosszúságot és felesleges költséget okozhat, ezért halasszuk kissé későbbre a téli pihenés megkezdését. Én pedig csak a legfontosabbakra és csupán címszavakban hívom fel a tisztelt Olvasók figyelmét.

**Ilyenkor érdemes megfézni a gyomokat!**  
Kezdjük mindjárt a talajmun-



lefáradtunk a tavasztól őszig végzett kerti munkába, amelyet – némi cinizmussal szólva – nem lehet befejezni, csak abba lehet hagyni! De most vegyünk egy kis levegőt és határozzuk el, hogy ennek ellenére jókedvűen és szakszerűen elvégezzük a tél viszontagságaira való felkészülést!

Ha jól körülnézünk a kertünkben, akkor rögtön és szembeütően látjuk, hogy milyen sokféle kisebb és nagyobb feladat vár

kakkal, mert az ősz folyamán a bőséges csapadékhullás nagyon megnedvezítette ezeket és ennek következtében a gyomok igen csak elhatalmasodtak. A parlagfűvek, miközben milliósámszámra szórták szét az allergiát okozó pollenjüket, annyira megnöttek, hogy most csak alapos ásással lehet a tövüktől is megszabadulnunk.

**Csak spórolósan a nitrogénnel!**

Az ősz az alaptrágyázás leg-

jobb időszaka. Aki olyan szerencsés, hogy hozzá tud jutni érett istállótrágyához, az most terítse el a talaj felszínén és ásással keverje be a talaj felső, 20-25 cm-es rétegébe. Most kell kiszórni és bemunkálni a foszfor és a kálium tartalmú műtrágyákat is, mert ezek lassan oldódnak és tavasztól kezdve – tehát a legkedvezőbb időszakban – fogják kifejteni a hatásukat. A nitrogén tartalmú műtrágyákkal viszont bányunk takarékosan és csak annyit szórjunk ki belőlük, amennyi a talajba jutó szerves anyagok elbomlásához szükségesek.

**A növényi maradványokat tegyük félre!**

A középkortól és a kötött talajú kertekben most kell felásni a veteményes és a virágos ágyások talaját, a homoktalajokat azonban csak ásóvillával műveljük meg, mert a laza homokot a téli szelek súlyosan károsítják. Az ásás közben talált cserebogár pajorokat gyűjtsük össze és semmisítsük meg, a növényi maradványokat pedig felaprítva tegyük félre a magasság második talajrétege számára.

**A lehullott lombot használjuk talajtakarónak!**

Sok kertésznek okoz gondot a lehullott falomb eltakarítása, pedig ez nem szemétként, hanem fontos szerepet játszó „téli kabát” számos fagyérzékeny növényünk, pl. a fügebokor, a rozmarin, a gránátalma, a kivi töve és a magasság számára. Nem kell tehát zsákokba rakva a szemeteskoszra bízni, hanem mint mellékterméket, helyben jó hasznosítani!

**A rózsák és a szőlő védelme a fagytól**

Téli védelmet igényel két igen gyakori és fontos kerti növényünk:

a rózsák és a szőlő. A rózsanevek közül a fagyot a legnehezebben a tearózsák bokrok viselik el, ezért az ágaik közét töltjük fel lombbal és ezt rögzítjük néhány ásonyomnyi földdel. Az alacsony művelésű szőlőtökeket is kupacoljuk fel, a kordonos és magasművelésűek kevésbé érzékenyek.

**Az idei utolsó permetezéssel sokat megtakaríthatunk jövőre!**

A lombhullás után időszerű az őszi, lemosó permetezés elvégzése. Erre a célra kiválóan alkalmas a kénkészítménnyel gazdagított bordói lé, amelybe Agrol Pluszt is keverjük ott, ahol a nyáron nagyobb levélzetű, vagy pajzstetű fertőzést észleltünk. Távolítsuk el a fákról a gyümölcsmumiákat, mert ezek tavasszal a monília spóráinak tízezreivel fertőzik meg a jövő évi gyümölcsstermet!

**Hogyan védjük a fagytól az őszibarackot, kajszit és mandulát?**

Érdemes felújítani egy majdnem elfelejtett fagyvédelmi módszert, a mandula, az őszibarack és a kajszibarack fák törzsének és vázágainak meszelését, vagy mésztejjel bepermetezését. Ez védelmet nyújt a virágzás idején gyakran pusztító fagyok ellen azáltal, hogy a nap-sugárzást visszaverve késlelteti a vegetáció megindulását.

**Ha biztonságban vannak a növények, jöhetnek a berendezések**

A szabadtéri munkák befejezése után gondot kell fordítanunk a vízcsapok, az öntöző berendezés, a kerti téli felállítására, a kerti bútorok és dísz tárgyak biztonságba helyezésére és végül, de nem utolsósorban a kerti eszközök és gépek karbantartására is.

## Hogyan teleltessük át a dáliagumókat?

**A dália fagyérzékeny növény, ezért a gumóit ősszel, a fagyok beállta előtt fel kell szedni.**

Sokan elmulasztják, hogy a gumókat jeltáblával lássák el, pedig tavasszal, az ültetés idején sok bosszúságot okoz, ha nem tudjuk, hogy a gumókból milyen magasságú növény, milyen színű és formájú virág fog fejlődni.

A gumókat meg kell tisztítani a földtől és a száraz gumóktól. A több gumóból álló töveket ne szedje szét; erre majd csak tavasszal, az ültetés előtt kerüljön sor. A gumókat csak akkor mossa meg, ha sá-

rosak, szennyezettek; mosás után néhány órán át szikkasztani kell a gumókat.

A megtisztított gumókat rakja fa, vagy műanyag rekeszbe fűrészpor vagy tőzeg közé, ahol nem száradnak ki tavaszig. A rekeszt fagymentes, de hűvös raktárban, illetve egyéb helyiségben helyezze el.

Az utóbbi években tavasszal kereskedelmi forgalomba kerülnek a dália dugványok. Ezekből korábban virágzó töveket lehet nevelni.

**Ingtalan**

**Nagybaktán** két privatiszt építkezési telek (15 ár/szotek) 150 darab termő gyümölcsfával és 300 db lugas csemegezőlővel eladó. Érdeklődni Bodnár Istvánnál (Nagybakta, Akadémia u. 5/1.). Mob.: 050-7102136.

**Beregszászban** privatizált telek eladó a Csizaj u. 40. szám alatt. Mob.: +38050-6910617.

**Nagybaktán** 2,5 emeletes összkomfortos családi ház eladó. Érdeklődni Bodnár Istvánnál, Akadémia u. 5/1. Telefon: 4-14-36. Mob.: 050-7102136.

**Sürgősen** eladó Beregszászban (Búcsú) a Geleji Katona István u. 12. szám alatt keres ház bútorral, víz, gáz, háromfázisú elektromos hálózat. Ára: 50000 f.e. Mob.: 099-6608338.

**Beregszász** központjában, a Kazinczy u. 17. szám alatti ház eladó jó állapotban. Mob.: 066-3967011.

**Sürgősen** eladó egy 2. emeleti 3 szobás lakás a Sztefanik u. 69. szám alatt. Alkuképes. Mob.: 099-9070381, 066-2046548.

**Beregszászban** a **Muzsalyi út 54. szám** alatt eladó egy háromszobás lakás az 5. emeleten. Irányár 25 ezer f.e. Mob.: +38066-2910418, +38068-2126127.

**Jármű**

Egy Szaljut női összcseresznyés bicikli eladó. Mob.: +38066-5605813.

**Beregszászban** eladó egy Volkswagen T5-ös személyszállító mikrobusz. Mob.: 066-1085189.

**Technika**

Eladó egy elektromos Kárpáti sütő. Mob.: 095-3260426.

**Szolgáltatás**

**Tetőfedést, csatornázást** vállalok anyaggal vagy anélkül, valamint metálcserép, kerítéslemez, stablon lemezek méretre vágva (drágább és olcsóbb anyagból). Mob.: 066-0820366.

**Tetőszerkezetek** készítését, felújítását, ereszcatorna készítését és házak külső szigetelését vállaljuk. Mob.: +38066-8404874.

**Utcáról, kertből, udvarból** veszélyes fa kivágását vállalom Beregszászban és környékén. Több év tapasztalattal, garanciát is vállalok. Még vállalom betonozást, hegesztést, építkezést és fa felaprítását. Mob.: 050-1948976.

**Munka**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Péterfalván, Bökényben**.

Fizetés teljesítmény szerint. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +380662850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Asztélyban**. Fizetés teljesítmény szerint. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +38066-2850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo hetilap kézbesítésére **Gáton**. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +380662850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Borzován**. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +38066-2850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Tiszaújlakon**. Fizetés teljesítmény szerint. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +380662850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

A Kárpátinfo hetilap reklámszervezőt keres a hetilap hirdetéseiért értékesítésére. Mob.: +38066-2850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Nagyszőlősen**. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +380662850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

Lapterjesztőt keresünk **rész munkaidőben** a Kárpátinfo és a Naplopó hetilapok kézbesítésére **Nevetlenben**. Fizetés teljesítmény szerint. Minden eladott lap után: 1.5 hrivnya. Jelentkezni lehet a szerkesztőségben: **Beregszász, Kossuth tér 2. Mob.: +380662850283. E-mail: karpinfo.hetilap@gmail.com.**

**Otthon**

Szobabútor eladó Beregszászban. Mob.: +38066-8243778.

**Beregszászban** eladó kézi fűrés, csákányok, kalapácsok, autóhoz való szerelő kulcsok. Mob.: +38099-6608338, +38066-3967011.

Eladó egy új ortopéd matrac, méret 90/190/20. Mob.: 095-3260426.

Eladó egy gázkonvektor F8.50F, 6,3 KW olcsón. Mob.: 066-5605813.

**Háztáji**

**Boros hordók** eladók, ugyanitt boroshordóba való 10 literes tölcser (liu) Beregszászban. Mob.: 066-3967011.

Eladó 300 literes boroshordó és 100 literes káposztás-hordó Beregszászban. Mob.: +38066-8243778.

**Bulat** minitraktor újszerű állapotban talaj frézerrel, kaszával eladó. Ár: 2600 f.e. Mob.: +38050-5515880.

**Baba-mama**

Eladó egy nagyon megkímélt állapotban lévő összcseresznyés négykerekű babakocsi. Nagyon olcsó áron. Mob.: +38095-3260426.

**Társkereső**

**Szépkorú** (70) pestmelléki nyugdíjas szívesen látna otthonában egy nem nagyon szépkorú (+- 60) Kárpátaljáról érkező – lehetőleg magyar állampolgár, szeretetreméltó, egyedülálló, független – hölgyet. Forgatókönyv: a lelegején közös háztartás, aztán – ahogy a sors diktálja. Sose tudni... Telefon: +3670-3564350.

**Fizesse elő a Kárpátinfót!**  
(Index 08776)

**Köszönetnyilvánítás**

A Kenguru Jótékonyági Alapítvány szeretne köszönetet mondani a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek az anyagi támogatásért, amiből egy laptopot és egy nyomtatót vásárolhatott.

Köszönet ezért a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek.  
\*\*\*

A Kárpátaljai Magyar Nyugdíjas Szervezetek Szövetsége megköszöni a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek, hogy anyagilag támogatta a szövetséget, amiből egy laptopot és egy nyomtatót vásárolhatott.

Köszönet ezért a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek

**Szavazz Te is kedvenc pedagógusodra!**

A Kárpátaljai Ferences Misszió Alapítvány (KFMA) keretén belül Kiss Gyula tanár által létrehozott „Kárpátaljai Magyar Kultúraért Alap” **Kedvenc tanárom** címmel honlapot hozott létre abból a célból, hogy díjazza a szavazás alapján kiválasztott pedagógusokat.

A honlap címe: [www.kedvenctanarom.org.ua](http://www.kedvenctanarom.org.ua).

**Az az óvónő, tanító és tanár nyer, aki 2022. december 4. 24.00 óráig a legtöbb szavazatot kapja.** A verseny nyílt, mindenki javasolhatja kedvenc pedagógusát, és joga van a benevezettekre egy szavazatot leadni.

A nyertes pedagógusok díjazásra számíthatnak, valamint az erre a díjazásra beérkezett céladományok összegét is egyenlően osztjuk el a három nyertes között. A verseny keretén belül lehetőség lesz határon innen és túli anyagi felajánlások révén növelni a díjazásra szánt alapösszeget.

**Felhívás**

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola munkatársat keres a Rákóczi Médiacentrum igazgatói állásának betöltésére.

Olyan személyek jelentkezését várjuk, akik felsőfokú végzettséggel, valamint ukrán, magyar, és angol nyelvismerettel rendelkeznek.

A pályázathoz csatolandó dokumentumok: kérvény, szakmai önéletrajz, a végzettséget igazoló okirat másolata.

A pályázatokat a **replik.gabriella@kmf.org.ua** e-mail címre vagy személyesen a II. RF KMF személyzeti osztályára várjuk **2022. december 10-ig**.

További tájékoztatásért hívja a 050 91 44 300 telefonszámot.

**Részvétynyilvánítás**

A Kárpátaljai Magyar Egészségügyi Dolgozók Társaságának (KMEDT) tagsága mély fájdalommal értesült a társaság alapító tagjának, **dr. Fábrián Istvánnak** a haláláról, aki 87 éves korában hunyt el.

Emlékét megőrizzük. Nyugodjon békében. Őszinte részvétünk a gyászoló családnak.

Загублене свідоцтво про базову загальну середню освіту Б № 986215 на ім'я **Лейнарт Олександр Олександрович**, виданий Косоньською загальноосвітньою школою I-III ст. з угорською мовою навчання Закарпатської області вважати недійсним.

[www.karpinfo.net](http://www.karpinfo.net)

**XVII. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferencia**

A „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok nélkül (HTDK) programjával együttműködve a Miniszterelnökség és Nemzeti Tehetség Program, valamint a Magyar Kormány, Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alap támogatásával meghirdeti a XVII. Kárpátaljai Tudományos Diákköri Konferenciát (XVII. KTDK).

**A KONFERENCIA IDŐPONTJA ÉS HELYSZÍNE:**  
2023. május 12., II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász

**A KONFERENCIA CÉLJA:**

A KTDK konferenciasorozat eredeti célja, a kárpátaljai felsőoktatásban tanulók magyar nyelvű szakmai önképzésének és kapcsolatépítésének ösztönzése.

A XVII. KTDK-t olyan, Kárpát-medencei hatókörű tudományos-művészeti hallgatói fórumként szervezzük, amely segíti e teljes régióban az egyetemista-főiskolás fiatal kutatók és befogadó műhelyeik között új tudományos és emberi kapcsolatok megteremtését, a már létező kapcsolatok elmélyítését.

**ÁLTALÁNOS RÉSZVÉTELI FELTÉTELEK:**

A konferenciára a Kárpát-medence minden felsőoktatási intézményének osztatlan, alap- és mesterképzésben résztvevő hallgatója nevezhet pályamunkát.

Nevezni önképzési céllal készült diáktudományos tevékenységet dokumentáló pályamunkával lehet, amibe beleértendő az alapszakos diplomamunkák is.

A konferencia nyelve a magyar. Kivételt jelentenek az idegen nyelvű filológiai témájú munkák, amelyek a célnyelven is bemutatathatók.

A konferencia a kárpátaljai felsőoktatásban résztvevők számára a XXXVII. OTDK-ra delegáló első fordulás (intézményi) konferencia is.

A Szervezőbizottság kéri a pályázókat, hogy a pályamű és az összefoglaló elkészítésénél tartsák be az Országos Tudományos Diákköri Konferencia megfelelő szekciójának formai követelményeit, melyek a <https://otdk.hu/otdk/palyamunkak-kovetelmenyei> oldalon találhatóak meg.

**A KONFERENCIA TÉMAI:**

A konferencia szekciói lefedik a kárpátaljai magyar vonatkozású felsőoktatásban szereplő valamennyi szakterületet, amelyek az OTDK szekciók sorrendjében a következők: agrártudomány, biológia, fizika, földtudományok, matematika; humán tudományok, informatika, kémia, vegyipar, közgazdaságtudomány, műszaki tudományok, művészetek és művészettudomány, orvos- és egészségtudomány, pedagógia, pszichológia, tanulás- és tanításmódszertan, társadalomtudomány.

E szakterületeken kívüli témák nevezése előtt, kérjük, egyeztetessenek a szervezőkkel!

**A NEVEZÉS:**

A konferenciára nevezni az alábbi regisztrációs felületen van lehetőség:  
<https://forms.gle/UyrHawTJsR2CRE4E6>

A nevezési laphoz csatolni kell elektronikus formában a bemutatásra szánt pályamunka összefoglalóját (a hallgató és a vezetőtanár aláírásával ellátva), a munka eredetiségét (plágium kizárását) igazoló becsületbeli nyilatkozatot, valamint az összes szerző hallgatói jogviszonyát igazoló dokumentumot.

A konferencia nevezési dokumentumait papíralapon is várjuk!

A nevezési lap letölthető „GENIUS” Jótékonyági Alapítvány oldaláról, vagy személyesen igényelhető az Alapítvány irodájában.

A nevezési dokumentumokat legkésőbb 2023. március 10., 09.00 óráig várjuk.

**A PÁLYAMUNKA BEKÜLDÉSE:**

A bemutatásra szánt pályamunkát (dolgozat) kizárólag elektronikus formában legkésőbb 2023. március 10., 09.00 óráig lehet feltölteni a regisztrációs felületre, illetve elküldhető a [genusja2019@gmail.com](mailto:genusja2019@gmail.com) vagy a [ktkd.info@gmail.com](mailto:ktkd.info@gmail.com) címre.

A határidő után érkezett pályamunkák szakmai bírálatására és bemutatására nincs mód!

**A PÁLYAMUNKÁK SZAKMAI BÍRÁLATA:**

Minden benyújtott pályamunka szakértői bírálatot kap. A bíráló szakértők és a konferencia zsűritagjainak felkérése az Országos Tudományos Diákköri Tanács TDK Határok Nélkül (HTDK) programjának szakmai segítségével történik.

A pályázók az elkészült szakmai bírálatokat azok elküldésével párhuzamosan, folyamatosan, de legkésőbb a konferencia előtt egy héttel megkapják.

A pályamunkákat három opponens értékeli, akik pontszámokkal látják el a munkákat. Minden hallgató az opponensek által adott pontszámokkal indulnak a konferencián.

A pályamunka és az előadás értékelési szempontjai megtekinthetők a [www.kmf.uz.ua](http://www.kmf.uz.ua) és a [www.genius-ja.uz.ua](http://www.genius-ja.uz.ua) honlapokon.

**RÉSZVÉTEL A KONFERENCIÁN:**

A konferencián résztvevő előadók számára nevezési, regisztrációs díj nincs.

**TOVÁBBI INFORMÁCIÓ AZ ALÁBBI ELÉRHE-TŐSÉGEKEN KAPHATÓ:**

„GENIUS” Jótékonyági Alapítvány,  
90202 Beregszász, Kossuth tér 6., Ukrajna  
tel.: +380-31-41-4-29-76  
e-mail: [genusja2019@gmail.com](mailto:genusja2019@gmail.com)  
honlap: [www.genius-ja.uz.ua](http://www.genius-ja.uz.ua)

**KRIMI**

**Meggyilkolta saját fiát egy férfi Kárpátalján**

November 8-án este egy meggyilkolt férfi holttestére bukkant a rendőrség egy Volóchoz közeli vasúti megálló egyik épületében, számol be a mukachevo.net.

Az áldozat mellett megtalálták a halálát okozó konyhakést is. A nyomozás jelen-

legi állása szerint az apa összeveszett fiával, majd a nála lévő késsel szúrta gyermekét. Az áldozat a helyszínen belehalt sérülésébe.

A gyanúsítottat a hatóság előzetes letartóztatásba helyezte. Tettéért 15 év szabadságvesztésre ítélné a bíróság.

**Ittas sofőr miatt vesztette életét egy utas a Beregszászi járásban**

Az eset Szőlősvégardóban történt, egy Audi SQ7 típusú jármű sofőrje erősen ittas állapotban volt, elvesztette uralmát a gépkocsi felett és egy kápolna kerítésének ütközött, írja az uzhgorod.net.ua.

A jármű kigyulladt, melynek következtében a benne ülő 24 éves utas életét veszítette. A rendőrök letartóztatták a 25 éves

sofőrt, őrizet mellett tart a kórházi kezelése. Az eset a november 13-ra virradó éjszakán történt.

Az ügyben büntetőeljárást indítottak, a vizsgálatok megkezdődtek – közölte a megyei rendőrség kommunikációs osztálya. A sofőrré 5-től 10 évig terjedő szabadságvesztés várhat.

**Tragikus tüzeset történt Ungváron**

Halálos tüzeset történt a megyeszékhelyen. Egy ember meghalt, három személy pedig megsérült, köztük egy kisgyermek is, adja hírül a pmg.ua.

Az eset a Zanykovecka utcán történt. A kilencemeletes tömbház harmadik emeletén lévő lakás gyulladt ki. A helyszínrre kiérkező tűzoltók egy részé-

a lakosokat menekítette ki az épületből, míg a többiek a lángokat próbálták megfékezni.

Egy 1945-ös és 1989-es születésű nő, valamint egy 2020-as születésű kislányt kórházba szállítottak, egy 1955-ös születésű férfi azonban életét veszítette.

A tűz okát még vizsgálják.

**Kis híján megöltek egy férfit Kárpátalján**

Az eset a huszti járási Velétén történt – írja a pmg.ua hírportál.

Mint kiderült, egy 47 éves férfi italoztogatót 32 éves barátjával. A férfiak között vita alakult ki, melynek során a fiatalabbik

férfi kést rántott és mellkason szúrta társát.

A sérült még el tudott menekülni a helyszínről nővére házáig, aki értesítette az egészségügyi dolgozókat. Az áldozatot kórházba szállították, az ügyben büntetőeljárás indult.

**Elvesztette eszméletét egy traktorista, járművével zuhant le a hegyről**

Az eset Vucskómezőn (Vucskove) történt november 9-én. A hatóságok elmondása szerint a sofőr hivatalosan dolgozott egy helyi vállalatnál traktoristaként.

Az 52 éves sofőr elvesztette eszméletét vezetés közben, s a traktorral együtt le-

zuhant egy hegyoldalról, a jármű többször is átfordult. A férfi kizuhant a traktorból és életét veszítette.

Az ügyben büntetőeljárás indult, a baleset pontos körülményeit vizsgálják, írja a mukachevo.net.

**Két kiskorú is megsérült egy tüzesetben Munkácson**

Munkácson tűz ütött ki egy lakóház szobájában, a lángok átterjedtek a tetőrészre és a szomszédos épületre is, számol be a mukachevo.net.

A helyszínrre kiérkeztek a tűzoltók, a történetben egy 28 éves férfi, valamint egy 2017-es és egy 2020-as születésű gye-

rek sérült meg, mindnyájukat különböző típusú égési sérülésekkel szállították kórházba. A férfit az intenzív osztályon kezelik, a gyerekek a megyei gyermekkórházban tartózkodnak.

A tűz okát és a károk értékét még vizsgálják a szakértők.

**Ukránokat szállító kisbusz szenvedett balesetet Lengyelországban**

Felborult egy ukrán állampolgárokat szállító kisbusz Lengyelországban. A baleset következtében egy 13 éves fiú meghalt – írja a Jevropejszka Pravda az RMF 24 nyomán.

A baleset november 5-én hajnali 4 óra körül történt az A4-es autópályán Tarnów város közelében, amikor a kisbusz Rzeszów irányába haladt. A baleset idején hatan ültek a kisbusz-

ban. A halott fiú édesanyja és egy 6 éves gyermek súlyos sérülésekkel került kórházba.

A rendőrség előzetes információi szerint a kisbusz kamiont előzött, de a sofőr elvesztette uralmát a jármű felett. Miután ráhajtott a forgalmi sávokat elválasztó füves sávra, a kisbusz felborult, olvasható az euointegration.com.ua portálon.

**Baleset történt Kárpátalján: folyóba sodródott egy jármű**

Baleset történt a Huszti járásban. A hírt a Rendkívüli Helyzetek Állami Osztályának (DSZNSZ) kárpátaljai kirendeltsége.

A katasztrófavédelmi elmondása szerint az eset Herince és Berezna között történt. A Toyota Tacoma sofőrje el-

vesztette uralmát a jármű felett és egy hegyi folyóba sodródott. A tűzoltók kiszabadították a járművezetőt és átadták a mentőszolgálat dolgozóinak, akik kórházba szállították.

A baleset pontos körülményeit még vizsgálják – írja goloskarpat.info hírportál.

**70 ezer hrivnya értékben foglaltak le kábítószert**

Ungváron letartóztattak egy 30 éves férfit, akit kábítószert-kereskedéssel gyanúsítanak, adja hírül a 0312.ua.

A 30 éves nagybereznai férfinél 20

gramm metamfetamint találtak. A férfi ellen eljárás indult, a 70 ezer hrivnya értékű tárgyi bizonyítékot lefoglalták és szakértői vizsgálatra küldték.

Még több információ a KARPATINFO.NET-EN

**SPORT**

*Ismét idegenben ment jobban a Minajnak*

**Nyolcpontos előnnyel telelhet a Fradi**

A mögöttünk maradt héten a 12., és a 13. fordulóra folytatódott az ukrán élvonalbeli labdarúgó-bajnokság küzdelemsozása.

A 12. játéknapon Minajba látogatott a pontvadászatban eddig még nyeretlen Csornomorec Odessza, és némi meglepetésre 1-0-ra nyert a most zajló bajnokságban még éppen hazai pályán nyeretlen kárpátaljai csapat ellen.

Érdekes, hogy ugyanebben a fordulóban a 16 csapatos mezőny másik, eddig még nyeretlenjének, az Inhulec Petrovénak is sikerült megszakítani rossz szériáját, akik ráadásul az érmeért küzdő Zorja Luhanszket győzték le ugyanilyen arányban.

Az élcsapatok közül a Dnyipro-1, a Sahtar Donyeck és a Dinamo Kijev is magabiztos győzelmet aratott, ugyanakkor a 13. játéknapon egyik gárdának sem sikerült nyerni.

A 13. forduló hétfőre maradt egyik mérkőzésén a Minaj 1-1-es döntetlenre végzett Lembergben. Amíg a kárpátaljai csapat az idei pontvadászatban otthonában eddig mindössze két döntetlenre volt képes, addig idegenben már 8 pontot sikerült gyűjtenie...

Eredmények: 12. forduló: Minaj FC – Csornomorec Odessza 0-1, Inhulec Petrove – Zorja Luhanszk 1-0, Veresz Rivne – Sahtar Donyeck 0-2, Kolosz Kovalivka – Dnyipro-1 1-3, Dinamo Kijev – Olekszandrija 3-1, Metaliszt Harkiv – Metaliszt 1925 Harkiv 0-0, Krivbász – Vorszklá Poltava 1-0, FK Lviv – Ruh Lviv 2-1.

**Néhány sorban**

A finálénak is beillő elődöntőből az Onokóci Medea jutott a megyei labdarúgó-bajnokság döntőjébe a háborús körülmények ellenére továbbra is tartó pontvadászatban.

A Nagyszőlős – Onokóc találkozón az egykoron az ukrán válogatottban is pályára lépő Adrian Pukanics az ugocsaikat juttatta előnyhöz a 46. percben, amit azonban Ruszlan Szoszkiada a 65. minutumban egalizált. Büntetővel az onokóciak nyertek 3-1-re.

A finálében a Medea ellenfele a Rahói Kárpáit 2-1-re legyőző Irhóc lesz.

A nagyszőlősi Plasztmaszovik stadionban az Onoki Csillag ellenfele Nagybecsény volt.

A lényegi dolgok már az első félidőben eldőlték, miután Jurij Jackulinec duplájával, illetve Szerhij Jackulinec góljával a Csillag már a 33. percben 3-1-re vezetett (az ellenfélnél Bara Csaba szépített).

A 38. percben Vaszil Fedeles, majd az 52.-ben Mihajlo Bricis is bevette a nagybecsényi kaput, kialakítván ezzel az 5-1-es végeredményt. A beregszászi járási pontvadászatban először nyert az Onoki Csillag.

13. forduló: Sahtar – Zorja 2-2, Vorszklá – Dnyipro-1 1-1, Dinamo – Kolosz 0-0, Olekszandrija – Veresz 3-2, Metaliszt 1925 – Inhulec 2-1, Ruh – Minaj 1-1, Metaliszt – Krivbász 0-1, Csornomorec – FK Lviv 2-0.

A Dnyipro-1 32 ponttal vezeti a tabellát a 27 ponttal második Sahtar előtt.

A 10 pontjával 13. helyet elfoglaló Minaj FC a november 19-én sorra kerülő 14. játéknapon a Metaliszt gárdáját látja vendégül.

\*\*\*

Az OTP Bank Liga is két játéknapon van túl, de ott már nem rendeznek több fordulót az idén.

A két utolsó fordulóban egyedül a Ferencváros nyert mindkét meccsen, ami azt jelenti, hogy Sztanyiszlav Csercseszov csapata úgy tehet nyolc pontos előnnyel a tabella élén, hogy az élmézőnyhöz képest két mérkőzéssel kevesebbet játszott.

A 15. forduló eredménye: Kisvárdá – ZTE 0-3, Kecskemét – Puskás Akadémia 1-1, Debrecen – Mezőkövesd 1-0, FTC – Paks 3-2, UTE – Mol Fehérvár 2-0, Honvéd – Vasas 2-0.

A 16. forduló eredményei: Puskás – Debrecen 2-1, Paks – UTE 3-1, ZTE – Kecskemét 0-0, Fehérvár – Kisvárdá 4-1, Honvéd – FTC 0-2, Vasas – Mezőkövesd 1-0.

A tabellát az FTC vezeti 34 ponttal a 26 pontos Kecskemét és egyformán 25 ponttal álló Kisvárdá és Puskás előtt. Az utolsó három helyen az Újpest, a Honvéd és a Vasas sorakozik.

magyar női kézilabda-válogatott a sportág 15. Európa-bajnokságán.

Korábban már hírt adtunk róla, hogy a Golovin Vlagyimir által irányított fiatal magyar gárda csoportmérkőzése közül csak az Eb-újjonc Svájcot tudta legyőzni 33-28-ra, majd Horvátországtól 21-18-as, Norvégiától 32-22-es vereséget szenvedett.

A középdöntőben sem ment a skandináv csapatok ellen, hiszen Dániával szemben 29-27-re, míg Svédország ellenében 30-25-re maradt alul a magyar csapat.

Ezzel már biztossá vált, hogy a minimális célként kitűzött nyolc közé kerülést sem sikerül elérni. A még egyetlen hátralevő mérkőzésen a társrendező Szlovénia lesz a magyarok ellenfele.

\*\*\*

Férfi kosárlabda vb-selejtezőn a magyar válogatott előbb szoros meccsen alulmaradt Bosznia-Hercegovina vendégeként, majd hazai környezetben magabiztosan, 83-69-re verte Csehországot.

Az ukrán válogatott legutóbb Izlandot győzte le 79-72-re, és – a magyarokhoz hasonlóan – még halvány reménye van a vb-re való kijutásra.

\*\*\*

Az idén rendhagyó időpontban, november 20. és december 18. között Katar 5 vá-



Mint Olekszandr Csehil, a járási szövetség elnöke elmondta, a pontvadászatból befolyt 36 ezer hrivnya pénzüsszeget a Munkácsi 128-as dandárors megsegítésére ajánlották fel.

\*\*\*

Megmérettetett és könnyűnek találtatott a

rosának nyolc stadionjában rendezik meg a 32 csapat részvételével zajló 22. labdarúgó-világbajnokságot.

A nyitómeccset november 20-án a rendező Katar játssza Ecuadorral.

Rovatvezető: Jakab Lajos

A rejtvényt Balácsi Csaba készítette.

RAHAF MOHAMMED-IDEZET	TENISZEZŐ (GRÉTA)	3	MÁKSZEM I MAS HELYRE HELYEZTET	SZÉLHÁRFA	TERBIUM	BIZMUT A SZOBABAJON A BABA	SUGAR LÓBAL NYÜLCSEMÉGE	GAUSS	ABLAKERETI PAP MEGSZÜLTÁSA ... ROJAS - P. CRUZ FILMJE	LIBANONI VÁROS
1			JÓD			LÁNGOL	VASI KÖZSÉG			E
			HÁZTARTÁSI ESZKÖZ JACK ... WHISKY-MÁRKA					NYELVÉVEL ESZIK	ÁBRAHÁM SZÜLŐHELYE	
IDOMÉRO ESZKÖZ SPANYOL TENISZEZŐ (RAFAEL)					ÓRIÁSKIGYÓ		GAZDASÁGILAG ONELLÁTO KÁRPÁTALJAI VÁROS			
			OROSZ ZONGORÁMŰVÉS (JAKOV) BECÉZETT ANNA		VILÁGBANOK LABDARÚGÓ (FRANCESCO) ROBINSON SZERZŐJE			EREKI REMEK	ELLENBEN JOE ... MEGKÍSÉRTÉSE (MERYL STREEP-FILM)	
PULZEVICS ... KÉZILABÁZÓ GRAMM					KÉTIJGYÚ BETŰ KÍNAI PÉNZNEM		AZ ALPOK RÉZETI AZ ELSŐ SVÉD SZEMÉLYI SZÁMÍTÓGÉP		TÖRTÉNELMI KÖZ	
						FÜVÖS HANGSZER EGYNEMŰEN ÉGETTEI			ÉPÍTÉS (MIKLÓS) CZUCZOR GERGELY ÁLNEVE	
KAUCSUK ALAPANYAG "KÉT ES" BERILLIUM KALIUM		2	EGYENMŰ BŰZAI							NIKKEL
						SVÉD FOLYÓ				
						NÉVELŐ				
EVEZŐS CSÓNÁK	R									

# HOROSZKÓP

hirkereso.hu

## KOS (3. 21.-4. 20.)

A hét elején úgy érezheti, semmi sem jön össze, mindenütt akadályokba ütközik. Márpedig, a sorozatos sikertelenség le-tőri a büszkeségét és önbizalomhiányt kezd kiváltani Ön-ből. Talán csak rá kellene eszmélnie arra, hogy az a valami okkal nem jön össze és nem Önben van a hiba. Különben se aggódjon, a hét közepétől már minden újra a régi lesz, és hamar összekapja magát!

## BIKA (4. 21.-5. 20.)

A hét közepén végre megoldódik egy régóta húzódo, bonyolultnak látszó helyzet. Emiatt fellélegzik és máris minden a kedve szerint fog alakulni. De amíg ez be-következik, előtte állandóan aggodalmaskodni és nyugtalanodni fog. Mégis mi az, amitől titokban ennyire tart? Talán ideje lenne szembenézni vele, ahelyett, hogy pótcelekvésekbe menekül.

## IKREK (5. 21.-6. 21.)

Nehezen fog indulni Ön számára a hét, semmiben sem leli majd az örömet és általános kedvtelenség uralkodik el Önön. Am pont emiatt kel-lene most fejest ugrani a te-endőbe, és meglátja, fog ott találni elég kihívást, ami visz-szahozza az életkedvét! A hét közepétől kezdve már látni is fogja a fényt az alagút végén és akkor már töretlenül fog haladni előre!

## RÁK (6. 22.-7. 22.)

Kissé döcögősen in-dul a hete, és úgy fogja érezni, mintha pech-szériája lenne. Semmi sem jön össze, mindenütt falakba ütközik és a kommuni-káció sem lesz az igazi. De ne-hogy azt higgye, hogy az Uni-verzum azért fogott össze Ön ellen, hogy kiszúrjon Önrel. Egyszerűen az a célja, hogy rá-vegye, új megoldásokat kelle-ne találania a mindennapi teend-ői elvégzésére.

## OROSZLÁN (7. 23.-8. 23.)

Semmi és senki sem tántoríthatja el a cél-jaitól. Még az Uni-verzum is támogatja ebben és semmi nehézséget, kellemetlenséget nem kíván az útjába gördíteni így maxi-málisan zöld utat kap egy hét erejéig. Használja ki, és zárja le a függőben lévő ügye-it, javítson a kapcsolatain, és amennyiben szeretne valami újba kezdeni, akkor itt a remek lehetőség!

## SZŰZ (8. 24.-9. 22.)

Általános bizonyta-lanság lesz úrrá Önön és szokatlan módon ez mégiscsak tettekre fogja sar-kallni. Hallgasson az ösztöne-ire és ne aggódjon, mert ahol kell, ott az esze ügyis közbe fog szólni és le fogja lassíta-ni. Viszont ettől függetlenül irtózatosan mázlista lesz, és amibe belefog, ott siker, pénz vagy bármilyen más pozitív eredmény várható.

## MÉRLEG (9. 23.-10. 23.)

Fantasztikus és kissé elképesztő ötletekkel áll elő a héten, amik-vel garantáltan sokkolni fogja a környezetét. Szinte szó szer-int szárnyalni fog a napok-ban, de nincs oka aggodalom-ra, mert ez nagyon is jó hatás-sal lesz Önre. Nem is gondolná, de még a lehetőségei számát is bővítheti azzal, ha nem próbálja meg magát korlátozni az elkö-vetkező időszakban. Egye-nesen színparkozni fog!

## SKORPIÓ (10. 24.-11. 22.)

A hét elején a legszí-vesebben elbújna a világ elől. Egy kicsit minden és minden-ki idegesíteni fogja, a válto-zásoktól pedig egyenesen az égnek fog állni a haja. Rá kel-lene jönnie, hogy mi zavar-ja valójában, mi az, amivel nem akar szembesülni és in-kább elmenekül előle? Amíg a választ keresi, meglátja, a hétvége közeledtével egyre könnyebbek lesznek a napjai.

## NYILAS (11. 23.-12. 21.)

Mozgalmas hét elé néz, éppen ezért nem sok pihenésre szá-míthat és ne is próbáljon meg lazítani! Inkább lova-golja meg a csillagok kínál-ta lendületet és hozza ki ma-gából, illetve a lehetőségei-ből a legtöbbet! A pörgős na-pok számtalan jó programot, de mellettük még jó híreket is hozhatnak. Minden lehet-őség adott ahhoz, hogy kitör-jön a szürke hétköznapokból.

## BAK (12. 22.-1. 20.)

Ha nem úgy alakulná-nak a dolgok, ahogy azt tervezte és úgy érzi, egy helyben to-pog, jusson az eszébe az, hogy ez egy átmeneti állapot és nem tart örökké. Viszont a hét köze-pétől majd kárpótolni fogják a csillagok és jó híreket hallhat, illetve olyan új megoldásokra lel, amik által könnyebben ér-heti el a céljait. A párkapcsolat-ban élők elkezdik megvalósíta-ni régóta dédelgetett álmaikat.

## VÍZÖNTŐ (1. 21.-2. 20.)

A hét elején nem ta-lálja a helyét és nagy-jából úgy fogja érez-ni magát, mint egy szellem. Semmi sem érdek-li, és Önt sem veszi észre a környezete. Minden untat-ja, és ha ez nem lenne elég, még energiátlan is lesz. Ez a nagymértékű kiegyensúlyo-zatlanság és boldogtalanság komoly kérdéseket vet majd fel Önben. De a hét közepé-től már fordulni fog a kocka.

## HALAK (2. 21.-3. 20.)

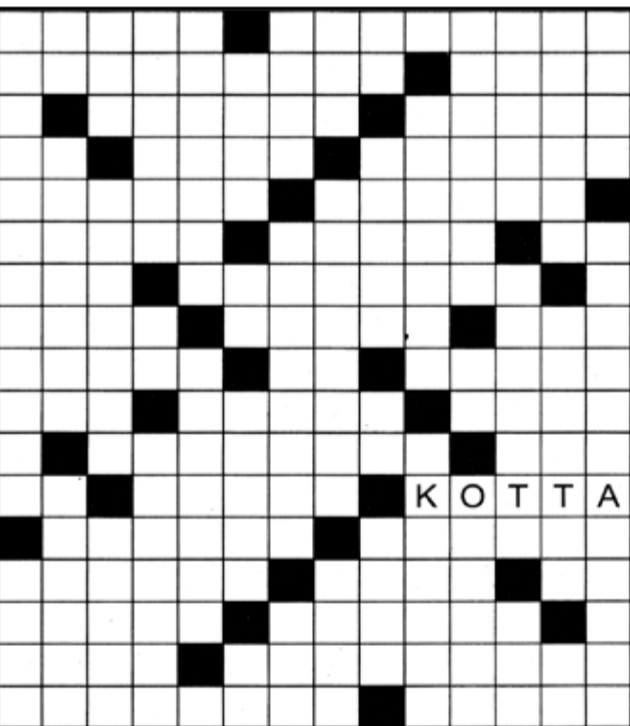
Nagyon jó ütemben halad előre, úgyhogy tartsa a tempót! Rá-adásul észre fogja venni az élet tanításait, olyan tapasztalások-ban lesz része, amik növelni fogják a bölcsességét. Ami-re eddig nem jött válasz, most megérkezik, amit eddig nem értett, most letisztul. Olyan mély felismeréseket fog ten-ni, amelyek hosszú távon be-folyásolják majd az életedet.

A kilenc megmaradó szóból a következő vicc csattanóját állíthatja össze:  
 Egy autó megáll a piros lámpánál. A vezetője letekeri az ablakot, és átkiált egy teherautósnak:  
 – Vigyázzon! Szóródik a rakománya.  
 A megszólított oda se bagózik. A következő pirosnál megint egymás mellé áll a két jármű:  
 – Figyeljen! Még mindig szóródik a rakománya!  
 A teherautós megint nem figyel. Amikor a harmadik pirosnál is megismétlődik a jelenet, a sofőr dühösen kifakad:  
 – Hagyjon már békét! ...?

## Plusz egy vicc



**Kétbetűsek:** AB, AO, AS, AT, AA, CD, EZ, ES, KZ, LK, OT, PO, PÓ, RH, RO.  
**Hárombetűsek:** ADA, ADY, BAZ, DIA, EGY, ERA, JEN, MÉG, NEM SKA.  
**Négybetűsek:** AUTÓ, AZZA, CILI, ECET, HOGY, IRAT, IREL, KARI, MURA, NEKI, TOKA, TONÓ, TURA, VARR.  
**Ötbetűsek:** AARAU, ARENA, ELFÉR, KILÉP, KOMAR, KÖFFA, LÁTJA, LETOL, MÁRIA, NÓTAG, OCEAN, RÁLÁT, RIGAI, TÉGED, VILLA, VOLGA, ZSABÓ.  
**Hatbetűsek:** ALONSO, BORONA, GOMOLY, HUGICA, IZUSKA, ÍGÉRET, MARAIS, ORANZS, TORZUL, TRILLA, UTALÁS, VASALT.  
**Hétbetűsek:** AKARATI, GALILEI, HAVAZIK, IKA-ROSZ, IVÁSZAT, KÉRETIK, MARLENE, ÓSFAJTA, REMEKLŐ, SÓSZÓRÓ, SZERZŐI, UTAZTAT.  
**Nyolcbetűsek:** ČAPRIATI, LADIKOZÓ, ÓRIZGETŐ, TALÁLATI, TIZEDNAP, VICCELES.  
**Kilencbetűsek:** ÍTÉLETIDŐ, PANASZDAL.  
**Tizenkét betűsek:** KÍNAINA LEANDER, OKARINASZÓLÓ.  
**2022. 45. szám megfejtése:** A tudomány a szakértők véleményével szembeni szervezett szkepticizmus.  
**Plusz egy vicc:** ...és mondja azt neki, hogy fel fognak menteni.



## Hatrakott süti

**Hozzávalók a tésztahoz:** 40 dkg liszt, plusz amennyit felvesz, 6 evőkanál porcukor, 1 evőkanál zsir, 1 kisdobozos tejföl, 2 egész tojás, 1 cs. szalakkáli.  
**Krém:** 2 liter tej, 14 evőkanál rétesliszt (ez kb. 25 dkg), 6 evőkanál kakaópor, cukrozatlan, 40 dkg porcukor, pici darab vaj (kb. 5 deka).  
**Elkészítése:** Először a zsírt morzsoljuk el a lisztben, adjuk hozzá a többi hozzávalót és gyúrjuk össze. Ha kell még liszt adjunk hozzá nyugodtan, lágy de nem ragacsos tésztát kell kapnunk. A tésztát osszuk 6 részre, formázzuk kis cipókká és kihentjük fél órát. (egy cipó kb. 13 dkg).  
 Majd lisztet felületen nyújtunk ki a tésztát, szinte hajszálvékonyra, mert sülés közben megvastagszik. Egy 25x35 cm tepsit háttal lisztezzük meg, és a nyújtófa segítségével emeljük át a tepsit hátrára. A lelógó széleket vágjuk le. Előmelegített 180 fokos sütőben kb. 8 perc alatt sül meg 1 lap. Vigyázzunk, nehogy megégen. Legjobb ha van két egyforma tepsink, így amíg az egyik sül, addig a másikat elő tudjuk készíteni a másik tepsin. Amikor meg van mind a hat lap, akkor elkezdjük a krém készítését.  
 A krém hozzávalói: 2 liter tej, 14 evőkanál rétesliszt (ez kb. 25 dkg), 6 evőkanál kakaópor, cukrozatlan, 40 dkg porcukor, pici darab vaj (kb. 5 deka). A tej 1/3-át egy tálba öntjük, és kézi habverővel csomómentesre keverjük benne a kakaóport és a réteslisztet. Sűrű masszát kapunk. A tej nagyobbik részét egy nagyméretű lábasba öntjük a porcukrot hozzáadva és elkezdjük melegíté-



ni. Amikor langyos, hozzáöntjük a kikevert sűrű masszát. Közepes lángon, állandó keverés közben felfőzzük a krémet. Amikor megfőtt a krém, belerakjuk a pici vajat és azzal is jól elkeverjük. Közben 5 egyforma méretű tányérkat magunk mellé készítünk és a megfőtt krémet még forrón elosztjuk egyenlő arányban 5 felé. Így biztos, hogy azonos mennyiségű krém kerül minden lap közé. Elkezdjük a lapok töltését és rétegezését egy nagyméretű tálcán. A legszébb, legsimább lapot tegyük félre, az lesz a teteje. A krémet, azonnal, még melegen kenjük a lapokra. Amikor elkészültünk, tegyük hűvös helyre a süteményt. Szeletelni csak pár óra elteltével lehet, amikor a lapok jól megpuhultak a krémtől. Mindig csak annyit szeleteljünk, amennyit egyszer-egyszer elfogyasztunk, különben kiszáradnak a szeletek.